Cena 50 Dpf.

BOHEMIA

Zeitung der Tschechischen Demokratischen Föderalisten

Journal of Czech Democratic Federalists

REDAKTION
Köln-Ehrenfeld
Hansemannstr. 34—38.
Telefon 5 38 38

Číslo 59/60. — 6. července 1956.

Bohemia

LIST ČESKÝCH DEMOKRATICKÝCH FEDERALISTŮ

UVNITŘ LISTU:

- Federalismem bojovat proti komunismu.
- Změny na Dálném Východě.
- Zachovejme národní soudržnost!
- Co by tomu říkal Havlíček?
- Fejeton: V době kolem sv. Jana Křtitele.
- Jednou větou...
- Zrcadlo domova.
- Svobodná tribuna čtenářů.

NEKLID MEZI KOMUNISTY

Západ by ještě mohl využít nejistoty Východu ve svůj prospěch

US-State Department dal zveřejněním tajného Chruščevova projevu o Stalinově despotismu světové veřejnosti do rukou nejsensačnější dokument dvacátého století. „Kolektivní vedení" Sov. svazu v čele s Chruščevem potřebovalo tři roky, než se mohlo odvážit vylíčit v důvěrném zasedání pravou tvář Stalinovy éry, kdy vládl teror, politické vraždy, likvidace a bezpříkladné diktátorství jedince, které v dějinách moderního lidstva nemá obdoby. Přes veškeru přípravu, která předcházela v komunistické propagandě odsouzení Stalina, prožívají komunistické strany chvíle nejistoty a zmatku, hlavně co se týká poměru k moskevským soudruhům. Komunisté dobře vidí, že dnešní předáci KSSS nejsou na zločinech Stalina bez viny a tak se projevují první náznaky osamostatňování se komunistických stran na Západě a uvolňování poměru k Moskvě i v některých satelitních státech. Francouzská a italská KS hledají vlastní cesty a dávají dnes přednost Titovi před Moskvou. Ve Švédsku a v Indii se utvořily vlastní nezávislé komunistické strany a KS Velké Británie není rovněž již ochotna plnit moskevské příkazy. Sovětský svaz se pochopitelně snaží předejíti roztříštěnosti komunismu a sám uvolňuje řetězy, které svazovaly jednotlivé komunistické strany, obnovuje přátelskou spolupráci s odpadlíkem Titem a vyzývá k utvoření nové internacionály komunistů a socialistů. Tím by Moskva, při dočasném uznání „samostatných cest" jednotlivých KS udržela s těmito kontakt i spolupráci na širší platformě, se stejným cílem proti západním demokraciím.

Přes veškerý neklid ve vlastních řadách sledují [illegible] svůj cíl a využívají dokonce v propagandě mnohých prvků rozkladu ve vlastních řadách, aby ukolébali demokratický svět a dokázali, že po smrti Stalina není komunismus již tak nebezpečný a bezohledný, že „nový kurs" má liberalisační prvky a dokonce, že ztrácí na vlastní mocenské síle. Tato nová taktika přináší však komunistům také určité nebezpečí, neboť mnohý „soudruh" nemůže býti plně informován o tom, co Moskva sleduje.

Západ by mohl právě této nejistoty využít ve svůj prospěch. Nemá však již k převzetí iniciativy mnoho času a lze se takřka obávati, že ji ani nevvužije, když již dnes vidíme u některých západních politiků náznaky nejen koexistenci podporovat, nýbrž ji dokonce rozšiřovat. Cesta francouzského min. zahraničí Pineau do USA, kde se snažil přesvědčit Mr. Dullese o nutnosti navázání styků s Východem, to potvrzuje. I v Záp. Německu se ozývají v poslední době, hlavně ve vládní oposici, podobné hlasy.

Výsledek Titovy moskevské cesty ukončuje éru titoismu jako komunistické odchylky a Tito se stává opět jedním z hlavních představitelů mezinárodního komunismu. Jen taktika, která mu byla v Moskvě potvrzena, zůstává, a Tito se bude i nadále snažit organisovat t. zv. neutralisty, kterým jen naivní politik může dávat význam t. zv. třetí síly. V krátké době se sejdou v Jugoslavii Nehru a Nasser s Titem, aby upevnili svou politickou spolupráci, která protikomunistickému Západu jistě nebude v budoucnosti příjemnou. Také Šepilova návštěva v Káhyře, kde byl jako jediný ministr zahraničí světových velmocí přítomen definitivnímu odchodu Angličanů ze Suezského kanálu, potvrzuje skutečnost stále většího se přiklánění arabského světa k Východu.

Naproti tomu všemu se zmítá západní svět v nerozhodnosti a jen dík tvrdošijnosti US-ministra J. F. Dullese a západoněmeckého kancléře Dr. Adenauera, není americká ani západoněmecká politika ochotna k jakémukoli kompromisu s komunisty. Blížící se volby oslabují však celkovou americkou politiku a proto není názor předních Američanů v otázce postupu jednotný. Eisenhowerovo opětné onemocnění vyvolalo znovu otázku jeho kandidatury, která bude rozřešena teprve v polovině července.

Západní svět má mnoho starostí. Otázka Cypru a Alžíru nemůže býti stále vyřešena, Německá spolková republika prožívá parlamentární boje ohledně poplatku na posádky západních armád, NATO hledá namáhavě cesty k hospodářsko-politické spolupráci atd. To vše je na škodu přípravám protikomunistických pádných akcí, při kterých by mohly býti využity nové methody na základě současné situace. Zbývá tedy jen ta stará forma propagandy, ve které stále třeba pohodlní a opotřebovaní byrokraté rozhlasové propagandy mohou proti komunismu v ČSR bojovat titoismem. Stejným titoismem, který již ztratil na významu, neboť se stal součástí komunistického programu Moskvy.

Vl. Pekelský.

Krvavá dělnická revolta v Poznani

Dne 28. 6. t. r. ráno zahájilo 15.000 dělníků poznaňských Stalinových závodů (lokomotivka a vagonka) gen. stávku na protest proti snížení mezd. Žádali vládu o zvýšení platů a snížení prac. norem, což jim bylo zpočátku odmítnuto. Stávkující dělníci vyšli proto z továrny, aby si demonstrativním pochodem do středu města vynutili splnění svých požadavků. Současně vyzvali dělníci [illegible] ostatních poznaňských továren, aby bylo ve stávce solidární, takže se stávka rozšířila na všechny podniky. V necelé hodině vzrostl průvod demonstrantů na 30.000 osob, jenž se nezadržitelně valil ulicemi velkoměsta. Na výzvu a zásah demonstrantů byl zastaven rovněž veškerý pouliční provoz a obchody byly uzavřeny. Je nutno poznamenat, že význam demonstrace ještě zvýšila okolnost, že byla uspořádána právě v týdnu poznaňských veletrhů, tedy právě ve dnech, kdy v Poznani bylo tisíce cizinců.

S ohledem na cizí návštěvníky veletrhu komunistická policie zpočátku proti demonstrantům nezasáhla. Po několika hodinách byla již bezmocná, takže muselo být povoláno vojsko. Dosud klidná demonstrace se však změnila v otevřené povstání a revoluci, když policie do dělnictva vystřelila. Demonstranti se zmocnili několika armádních pancéřů, protikomunistické podzemí okamžitě rozdávalo mezi demonstranty zbraně a střelivo, byly stavěny na ulicích barikády a zahájen otevřený boj s policií (armáda se zčásti přidala k demonstrantům a jinak zůstala pasivní). Povstání dostalo národní, protikomunistický ráz. Byly vyvěšeny národní polské vlajky, potřísněné krví prvních raněných a mrtvých, byla zpívána stará polská hymna „Ještě Polska nezhynula", byly vyvěšeny transparenty „Ven s Rusy!", „Chceme svobodu!" atd. K cizincům z veletrhů byli povstalci velmi zdvořilí a v různých jazycích na ně volali, aby vyřídili v zahraničí, že jdou do [illegible] aby se to v Polsku konečně po 11 letech změnilo. Povstalcům se podařilo obsadit ústřední komunistické úřady, rušící rozhlas. stanici, rozhlas a vězení, z nějž osvobodili všechny vězně a spálili všechna soudní akta.

Povstání nabylo takového rozsahu, že komunistická vláda byla nucena žádat o pomoc sovětskou armádu. 2 sovětské pancéřové divise obsadily další hlavní polská průmyslová města, neboť i tam již propukaly nepokoje. V Poznani bylo vyhlášeno stanné právo, město úplně uzavřeno pancéřovými sbory a podniknuty bezohledné akce proti demonstrujícímu dělnictvu a tak povstání, jež otřáslo světem právě ve chvíli, kdy sovětští vládcové a jejich naturdlí přisluhovači klamou svět tvrzením, že odklonem od stalinismu se na Východě vše napravuje, krvavě zlikvidováno. V bojích bylo zabito přes 200 osob (30 policistů), přes 400 raněno a jen v samotné Poznani přes 1000 povstalců zatčeno. Zmizelo rovněž asi 40 vedoucích komunistů, které prý protikomunistické podzemí zajalo jako rukojmí.

NA PRANÝŘ

V Sydney-Australie byl pro postřelení své milenky odsouzen ke 4 rokům vězení 32 letý Viktor Sedláček. ❖ Časopis „Bild" přinesl 19. 5. t. r. zprávu, že za záhadných okolností zmizela v ČSR 69 letá Češka Karolina Koopmannová z Hamburku, která jela na platný pas na návštěvu k svým blízkým příbuzným do Prahy. Od 1. do 31. ledna byla u svého synovce Dr. H. z pražské univ. kliniky. Dne 2. února přišel do Hamburku od onoho synovce telegram, zda dobře přijela domů. K. Koopmannová je však do dnešního dne nezvěstná. Čsl. pohran. úřady na dotaz něm. policie sdělily, že opustila ČSR dne 31. 1. 1956. Západoněm. pohran. stanice Schirnding k tomu však prohlásila, že pí. Koopmannová tam nepřijela. ❖ V Záp. Německu bylo v polovině června t. r. dopadeno několik členů rozvětvené mezinár. bandy, jež se specialisovala na šekové podvody (téměř v celé záp. Evropě). Výše podvodů činí několik milionů dolarů. Jak bylo sděleno INTERPOLem, v Záp. Německu byli zatčeni 3 členové bandy, uprchlíci-bezdomovci, 38 letý Jiří Klepka, 40 letý Jiří Janovský a 27 letý F. Molet

> Náš úkol příliš jasný v chvíli té.
> Za mrtvé reky chraňme dobyté.
> Náš úkol jasný. Třeba zvednout hlavu,
> přes hrozby jít a mráz a boje vřavu,
> přes přítomnost, jež nechápe a soči,
> v budoucnost jasnou upřít jasné oči.
> Jen před mrtvými možno sklonit se.
> Básníkův verši, hřmi jak polnice!
>
> *Viktor Dyk.*

ROZSUDEK NAD RUMUNY V BERNU

Před švýcarským soudem v Bernu byl 21. 6. t. r. vynesen rozsudek nad čtyřmi obžalovanými rumunskými vlastenci-antikomunisty, kteří v únoru 1955 vnikli do budovy komunist. rumunského gen. konsulátu v Bernu, budovu obsadili a zabavili spoustu špionážního materiálu, který zčásti předali švýcarské policii a část dopravili do Záp. Německa. Při akci byl zastřelen šofer konsulátu, který byl ve skutečnosti vedoucím kom. špionážní centrály při konsulátě. Akce vzbudila pozornost v celém světě. Rovněž i proces byl veřejnou obžalobou komunistického režimu. Rozsudky: Vedoucí akce Oliviu Beldenau 4 roky, Codrescu, jenž zastřelil šoféra, 3½ roku, Ion Chirila 2½ roku a Dumitru Ochin 16 měsíců (byl hned od soudu propuštěn).

Další zatčení

Jak sdělil čsl. tisk, v Brně bylo zatčeno 13 osob (zaměstnanci Masného průmyslu a vedoucí prodejen Pramenu), kteří prý rozkradli 9000 kg masa a 3000 kg špeku. ❖ V Senici na Poděbradsku byl zatčen 27 letý syn „kulaka" Lad. Váňa, který pracoval v místním JZD jako kočí. Zapálil prý družstevní stodolu, v níž shořela mlátička a řada jiných strojů, jakož i velké zásoby krmiva. ❖ 36 letý Jos. Hrubý z Jáchymovských dolů byl zatčen pro krádeže kvalitní uran. rudy, které měl již uschováno na 60 kg a kterou prý chtěl propašovat na Západ a prodat Američanům. ❖ Čsl. pohran. stráží byl zatčen 19 letý V. Cejpek z Ostravy, který prý chtěl uprchnout do Rakouska, když předtím spáchal loupežné přepadení vedoucí prodejny Pramene v Hradci Králové a uloupil 20.000.— Kčs. ❖ Rud. Kopčil, řed. školy v Č. Brodě, byl odsouzen na 4 roky vězení pro zpronevěry. ❖ „Kulak" Václav Eret ze Štáhlav byl odsouzen na 2 roky a řed. lihovaru Jos. Vošahlík na 2½ roku, že spolu falšovali potvrzenky o dodávkách brambor. ❖ Čsl. pohran. stráží byl zatčen Jar. Toužimský, který prý přišel ilegálně do ČSR ze Záp. Německa jako amer. špion. Ze stejných důvodů byl zatčen i Lub. Jůza. ❖ V Praze byli uvězněni pro rozkrádání železničních zásilek (v ceně asi půl milionu Kčs) zaměstnanci ČSD J. Havlín, J. Vobořil, J. Dohnal, J. Kautský, J. Doležal, V. Havel, Z. Švehla, A. Žilák a V. Špirk. ❖ V ČSR byl zatčen 21 letý Zd. Hostaša, který je obviněn, že byl do ČSR vyslán jako amer. špion. Ve Vých. Německu byl zatčen Rud. Stricker, který prý Hostašu převedl do ČSR. ❖ V Praze byli odsouzeni pro loupežné přepadení 18 letý Karel Sedlák na 6½ roku vězení, 19 letá Helena Prokopcová na 6, 21 letá Alena Jílková, roz. Adámková, na 5½ roku vězení, 19 letý Fr. Vaníček na 9 měsíců a 20 letá Eva Šterclová, roz. Markytánová, na 3 měs. vězení. ❖ V Karlových Varech byli zatčeni pro řadu vloupání 32 letý Fr. Balogh z H. Slavkova, 28 letý Mir. Filípek a jeho 39 letá žena Aurelie z Nového Sedla.

O ústavoprávní řešení

DR. OLDŘICH K. OBERLAND

Pozornost, s jakou jsou v poslední době probírány problémy ústavoprávní lidmi, kteří se jimi dosud nikdy nezabývali, je zjevem potěšujícím. Obrat v nazírání, jak se projevuje u uprchlíků s ohledem na zásadní principy demokracie, je cestou, po níž lze vyvést exil z názorového zmatku, způsobeného nešťastným řešením z Košic a udržovaného Radou svob. čsl. Ústava z r. 1920 stává se dělícím faktorem mezi funkcionáři Nár. [illegible] lidov[illegible], mezi politickými činiteli protiústavními a národem kdysi „Masarykovým". Je opravdu již nejvyšší čas pro přípravu, neboť začíná svítat nový den.

Zvláštní podmínky nátlaku fysického i duševního, rozložené nad naší vlastí a po válce ještě zesílené, žádají si od nás všech dokonalé zvládnutí problému po stránce teoretické i mravní. Lidé to podvědomě cítili už léta a proto mnozí v poslední době vděčně kvitují každou možnost k získání důkladnějších znalostí na tomto poli. Mnohým se teprve v poslední době otevírají v úžasu oči nad poznáním, že košická vláda používala ústavy a zákona na ochranu republiky protiprávně a k zakrývání své pravé činnosti protiústavní.

Pro věrné příslušníky našeho národa působí radostným dojmem i zjištění, že ústavoprávní otázky nejsou jen předmětem zájmu našeho exilu, nýbrž že počínají býti předmětem vážných diskusí i u příslušníků jiných národů, jejichž domov je nebo byl na území našeho státu. Bude-li poznána včas síla tohoto jednotícího elementu, můžeme se dočkati spolupráce všech v úvahu přicházejících skupin ve svobodném světě. Takováto nová konstelace může pak učiniti mnoho pro podstatné zkrácení doby našeho exilu a urychlené řešení otázek návratu svobody a demokracie na území naší vlasti.

Podle současných zpráv je dnes nejnesmiřitelnějším nepřítelem ústavoprávní koncepce skupina býv. politiků z Nár. fronty, která získala posice v Radě svob. Čsl. Nelze se ani příliš divit, že v posledním stadiu profesionální osvoboditelé, kteří se ve svobodném světě dávají živit z titulu svých neexistujících mandátů, budou největšími nepřáteli ústavoprávní koncepce. Pojí je v odboji proti ústavě vědomí společné viny a vědomí, že nelze ujíti zákonnému, individuálně uloženému soudnímu trestu. Neodvislý soudce, soudící podle zákonů, je prostě v určitých kruzích málo lákavou vidinou budoucnosti. Velikost úmyslně páchaných trestných činů protiústavních od r. 1945, velikost provinění proti svrchovaným zájmům lidu nedávají žádnou praktickou šanci na osvobozující rozsudky. Proto v Radě svob. Čsl. nemohou existovati opravdové snahy po obnovení vymoženosti masarykovské demokracie.

Doby, kdy mohli prominenti ukazovati prstem na všechny, kdož byli proti jejich nadvládě v exilu, doby, kdy označovali obhájce ústavy z r. 1920 za nepřátele Západu, jsou prostě tytam. S nimi i prestiž, které používali u soustavně oklamávaných Američanů. Rušitelé demokratické ústavy z Rady a RFE nejsou přece schopni onu ústavu uváděti znovu v platnost. Aspoň ne dříve, než složili účet zákonu ze svých protizákonných činů. Přirozeně i těm, na nichž se svých zločinů dopouštěli. Taková je logika dějin, nahánějící hrůzu dříve nemilosrdným vládcům lidově demokratickým. Působí, že každý přijatý dolar je automaticky obracen v osobní prospěch a nikoli k účelům, na které jej obětuje prostý občan USA. I zde je důkaz, že přísahy na ústavu z r. 1920 byly křivé.

Koncepce ústavoprávního řešení začíná dostávati ve svobodném světě satisfakci a ocenění z hlediska zájmů všeobecných, evropských i světových. Dříve než se kolo dějin otočí úplně, bude vznikat právní základ pro budoucí poměry na principu, vyjádřeném touto koncepcí. Není v žádném případě dílem nějaké msty. Avšak spravedlnost a respekt k zákonu je základem spořádaného stavu lidské společnosti.

Výstižný obrázek z rudého ráje

Pražská „Mladá fronta" uveřejnila 6. 6. t. r. článek Boh. Lorence článek „Televisory nejsou", který je věrným a poučným zrcadlem poměrů v dnešní ČSR. Pro zajímavost otiskujeme z uvedeného článku: »**Šel jsem před nedávnem večer ve 22,30 hodin do redakce. Na třídě Obránců míru v Praze VII, blízko stanice tramvaje u křižovatky na Strosmayerově nám., je prodejna „ELEKTRY". V půl jedenácté večer u prodejny dílem stálo dílem sedělo šest lidí. Za chvíli přišel sedmý. Čekali, až se ráno prodejna otevře, a podle jejich informací se budou prodávat televisory. Neviděl jsem tedy nic zvláštního. Takový obrázek z pražských ulic znáte... Můj známý, který si koupil televisor, stál ve frontě s člověkem, který dostal za to, aby jinému držel místo ve frontě po celou noc, 400 korun. U televisorů se vytvořilo nové zaměstnání, lidé stojí za jiné frontu a stávají se nosiči televisorů. Je to výnosné zaměstnání... Někteří lidé říkají, že televisory nejsou „ojedinělý problém", že je to podobné s automobily, s motocykly, že se vůbec nevyrábějí skútry — a to je pravda — a že proto je tedy u nás hrozný nepořádek a lumpárna.**«

To je opět ta denní stránka komunistického života. Ta šedá stránka. Neboť ani televisory ani ledničky, auta, motocykly, ba ani dopisní papíry se nedají vyrábět na ministerstvu propagandy.

Federalismem bojovat proti komunismu

UNIV. PROF. DR. R. WIERER

Moslimskému světu nebyl v dřívější době znám vlastní, na smlouvě založený federalismus. Je pochopitelné, že zde vedl odkaz proroka a zakladatele islámu Mohameda alespoň k teoretickému udržování postavení kalifátu jako vůdčího postavení mezi všemi moslemskými státy. Při úzkém spjatí církevní organisace s organisací státní se moslemům ani možnost islámského státu na kalifátu zcela nezávislého nemohla ujasnit. Důsledkem toho byl nejvážnější potomek prorokův považován alespoň teoreticky za duchovní i světskou hlavu všech pravověrných moslemů. Ve skutečnosti se ovšem politická praxe od teorie dosti lišila a tak se tureckým sultánům po získání obou posvátných míst Mekky a Mediny v 16. stol. nepodařilo přiměti všechna moslemská panství na světě ke skutečnému uznání prvenství, po případě vůdcovství (hegemonie) Turecka v islámském světě.

Nicméně se vnitřní organisace turecké říše před prvními pokusy evropských reforem na počátku 19. stol. značně přiblížila federalistickým formám, takže první reformy v evropském duchu neměly mnoho úspěchu právě dík centralistickým metodám, jimiž byly prováděny. Když pak počátkem našeho století první vlny velkého proudu moderního nacionalismu počaly pronikati do moslemského světa, nastala velká krise staré turecké říše, formálně zvané osmanskou. Zvláště arabsky mluvící národy v Iraku, Syrii a vlastní Arabii se odtrhly od Turecka za první svět. války a Británie a částečně i Francie dosáhly v Iraku, po případě v Syrii, vrchního panství ve formě t. zv. mandátu Společnosti národů.

Samozřejmě nešel nacionalistický proud jen cestami, vytýčenými spojenectvím arabského islámu s Británií. Skoro současně se zřízením uvedených mandátů se objevil protiklad Persie (Iranu), která už z náboženských důvodů turecký kalifát nikdy neuznala, proti Británii, proti níž do jisté míry se obrátily i tehdejší snahy indických moslemů a egyptských nacionalistů. Sovětské Rusko pokoušelo se od počátku svůj „boj proti kolonialismu" vnésti mezi moslemy jak popouzením Turecka a zvláště Afganistanu proti Británii, tak i severoafrických a syrských držav, případně mandátů proti Francii.

Přesto nebyly úspěchy Sovětů, nehledě vlastní komunistické propagandy, mezi islámským světem příliš značné; naopak, obrození Atatürkovo Turecko šlo velmi brzy i v zahraniční politice svéráznou vlastní cestou a Sověty musely nasaditi mnoho sil vojenských i policejních k boji proti svébytnosti středoasijských a kavkazských moslemů. Ještě dnes se čas od času vyskytuje v inkvisičních rudých rozsudcích proti úchylkářům z řad sovětských moslimských národů výtka z panturanských (všeturecких) *nebo dokonce panislamských sklonů. Po stránce* vnitřní politiky odporovaly islámské země při své silné náboženské tradici pronikání komunismu velmi dobře.

V dnešní době otřásá arabsky mluvícím světem a částečně i v nearabském světě ostatních moslemů protiklad severoafrických moslemů k Francii. V tomto směru se vyskytují obtíže jak ve státě, podrobeném silnějšímu ochrannému panství Francie, Tunisu, tak i ve státě, jenž je podroben slabší formě francouzského protektorátu, Maroku, kdežto nesnáze v přímé державě francouzské, v Alžírsku, leží na bíledni. Na druhé straně působí ohled na nábožensky moslemskou a jazykově tureckou menšinu na Cypru velmi silně na britskou politiku v cyperské otázce.

Sověty zvláště v nejnovější době se snaží získati moslemské národy a státy jak dodávkami zbraní, tak i antikoloniální propagandou a částečně i hospodářskou spoluprací. V tomto směru postupuje zvláště intensivně nový zahraniční ministr D. T. Šepilov, jenž využívá „koexistenčního klidu" v Evropě k diplomatické a propagační ofensivě v Asii a severní Africe. Všechny přímé i nepřímé nesnáze Británie a Francie jsou v těchto oblastech intensivně využívány.

Je samozřejmé, že modernímu islámu, jenž je orientován jak nacionalisticky, tak i nábožensky i v dříve silně alespoň volnomyslitelsky ovládaném Turecku, je cizí jakékoliv prvenství kalifátu, opřené o překonané myšlenky nábožensko-politické. Přitom je však jasné, že přes nedostatek formálního politického nebo dokonce státněprávního jednotícího pouta moslimský politický svět cítí vcelku velmi solidárně se svými souvěrci pod evropským panstvím. Bylo by nemoudré, kdyby se západní svobodný svět obmezil na tvrdošíjné hájení protektorátních nebo dokonce kolonialních upadajících forem. Jelikož pak zvláště Británie tyto formy odstranila v moslimských zemích značně zaostalých (Sudan), případně dosti zaostalých (býv. italské severoafrické a východoafrické державy), není důvodu, platného pro moslimský svět, aby tyto formy zůstaly v platnosti jinde. Není třeba považovati sovětské diplomaty za nadlidi a docela už ne ruskou vytrvalost za zázrak. Stačí jen sáhnouti ke koordinaci a spojenectví a odstraniti superordinaci, t. j. vrchní panství, uváženou avšak účinnou formou v poměru k moslimskému světu. Taková cesta vede jak k získání moslimského světa, tak i k potřebné propagandě, třebas dosud opomíjené, mezi moslimským světem, jemuž je třeba ukázati sympatickými a srozumitelnými metodami pravou protináboženskou a protinárodní tvář bolševismu.

Komunistický falsifikát

V první polovině června t. r. byly zasílány na adresy českých a slovenských příslušníků polských oddílů Labor Service (LSCo) v Kaiserslautern/Německo nanejvýš podivné letáky, jež byly označeny, jako by byly vydány pracovním úřadem (odděl. pro výstavbu) v Bavorsku. Příjemci jsou v letácích přesvědčováni, že LSCo budou za necelý rok rozpuštěny, což jim jejich velitelé prý zamlčují, neboť se prý bojí, že by zvolili to nejhorší východisko ze situace — návrat do zotročené vlasti. K tomu je v letácích dále podotýkáno:

„My o této věci nemlčíme, říkáme Vám celou pravdu, i když bolestnou a nabízíme Vám práci, stravu a byt. Klidný a radostný život v nově vybudovaných sídlištích, život bez obav z budoucnosti, bez obav z toho, že zítra Vás z práce vyhodí. Hledáme pomocné dělníky, odborně kvalifikované síly, každému zaručujeme práci. Hlaste se na příslušných Arbeitsamtech v Mannheimu, Stuttgartě a Frankfurtě. Vystupte z LSCo, které sice pro někoho znamenají bezstarostný, zahalčivý život, ale je to život bez zítřku, bez budoucnosti. My Vám neslibujeme uniformy, my Vám slibujeme práci. Opusťte své velitele, kteří nikdy v životě nepracovali a kteří jsou živi z cizího žoldu. Opusťte polské vedení, které Vás žene do záhuby. Odvěké přátelství našich národů nás předurčuje k tomu, abychom si společně ruku v ruce vstříc šťastnější budoucnosti."

Již z obsahu letáku je na první pohled jasné, že se jedná o falsifikát, jehož jediným účelem může býti vnesení nejistoty a chaosu do LSCo a popuzení těch příslušníků LSCo proti německým úřadům, kteří by se nechali letákem oklamat a skutečně opustili zaměstnání v LSCo. A věru, že není těžké uhádnouti, kdo má největší zájem na vnesení chaosu do našeho exilu a kdo má největší zájem na vyprovokování a poštvání exulantů proti německým úřadům: Je to komunistická ČSR. Komunisté totiž počítají, že připravili takovouto provokační akcí uprchlíky o zaměstnání a přístřeší, stanou se snadnou obětí jejich verbířů, kteří lákají uprchlíky k návratu do nesvobodné vlasti.

Letáková akce se však minula účinkem, neboť někteří příslušníci LSCo pojali okamžitě podezření a proto se hned informovali u prac. úřadu v Kaiserslautern, zda letáky jsou pravé. Pracovní úřad k dotazu prohlásil, že s letáky nemá naprosto nic společného. Tato letáková akce však jistě není akcí poslední, již komunisté použijí k rozrušení a zdecimování našeho exilu. Proto je na nás, abychom byli nanejvýš opatrni a nenechali se zmást komunistickou provokací.

Útoky proti „Bohemii" neustávají

Pražský tisk a rozhlas neustávají ve svých útocích proti našemu listu. Aby si čtenáři mohli učinit sami úsudek o „hodnotě" komunistických argumentů, citujeme z článku „Jako kočka se psem — aneb ‚zlaté oči'" („Rudé právo" 17. 6. 1956), v němž jsou zmateně a demagogicky rozebírány některé úseky z článku Fr. Janíka-Horáka „Naše vzpoura proti totalitě" („B" č. 57), týkající se m. j. Ferd. Peroutky. „Rudé právo" svůj článek končí větami:

»Jedno však je třeba ještě říci: Že ‚Bohemia' není ani o odstín lepší než její sok. A také ona je domýšlivá jako stará kurtisána. Píše na příklad: „Domov chce slyšet jasný program..." „Zlaté oči" říkají naší lidé tomu, kdo by rád viděl něco, co nelze nikdy splatit. Po programu dodaném ‚Bohemií' naši lidé za mák netouží — právě tak jako netouží po jakémkoli programu peroutkovském. A říkají se smíchem „zlaté oči" i dalšímu chvastounství ‚Bohemie': „Ano i my jsme ochotni a odhodlání vyburcovat národ do vzpoury a do boje za svobodu... Pro ten okamžik tak trpělivě pracujeme, na ten okamžik čekáme. Ne však dříve, dokud neuvidíme vůbec nějakou možnost úspěchu." Zlaté oči! Opakujeme. Takové chvíle nepřijdou, kdyby v ‚Bohemii' i u Peroutků samou trpělivostí ztrouchnivěli. Ale dobře, že znovu řekli, co by rádi. Protože tak znovu dotvrdili, co jsou zač.«

Proti „Bohemii" m. j. dále zaútočil pražský rozhlas 16. 5. t. r., „Čsl. svět" 12. 5. t. r. a pražský „Hlas domova" 15. 5. t. r.

Změny na Dálném Východě

REZKE, AUSTRALIE

Je nesporné, že od konference v Ženevě a krátce nato od následujícího přesunu těžiska vývoje mezinár. politiky na Střední Východ a do Evropy, události Dálného Východu ustoupily do pozadí zájmu státové veřejnosti. Je také skutečností, že na Dálném Východě po bouřlivé periodě nastal relativní klid. Bude však lépe považovat nynější období klidu pouze dočasné za přestávku mezi dvěma koly zápasu ve volném stylu.

Nejvýraznější skutečností současné doby je, že komunistická expanse na Dálném Východě se dočasně zastavila. Nestalo se tak proto, že by narazila na tužší odpor, ale komunistické vedení na Dálném Východě považuje za vhodné z důvodů taktických dopřát si oddechu. Byly zde totiž neklamné známky, že barevné národy začínají být znepokojeny komunistickým imperialismem a také se zdá, že dočasný klid v asijském prostoru je součástí globální politiky komunismu. Druhým důležitým prvkem ve vývoji na Dálném Východě je náznak, že Velká Británie se rozhodla pro vojenské stažení se z tohoto prostoru. Singapore a Trincomalee (velká námořní a letecká základna na Ceylonu) mají být vyklizeny a nová základna má být zřízena na jižním konci Afriky u mysu Dobré naděje v Simonstown, jehož území dle dohody má být vyjmuto ze svrchovanosti Jihoafrické unie. Vojensky viděno, znamená to, že zatím co Gibraltar uzavírá vstup ze Středozemního moře do Atlantického oceánu, Simonstown bude uzavírat přístup z Indického oceánu do Atlantického.

Důvody tohoto vývoje nutno spatřovat ve skutečnosti, že Anglie ztratila většinu svých kolonií na Dálném Východě, a ztráta zbytku je pouze otázkou času a není vyhlídky, že vývoji bylo by možno zabránit vojenskou mocí. Anglie si zde nesporně vzala poučení ze zkušeností francouzských. Další skutečností je že po ztrátě Suezu lodní a letecké dopravní spoje již neprocházejí britským územím a ochrana těchto spojů není již nutná. Nelze též přehlédnout skutečnost, že tento rok končí Montreauxská convence, což umožní sovětským válečným lodím průjezd Dardanelami a za dané situace i Suezem do Indického oceánu.

Vojenská i politická situace Austrálie a N. Zélandu se ovšem za těchto podmínek vývoje základně mění a skutečnost, že Anglie neuvažuje o zřízení námořní a letecké základny v Austrálii, vyvolala v polit. australských kruzích mírný otřes, protože Austrálie při své malé lidnatosti (9 milionů obyv.) není sama schopna své rozsáhlé území ubránit. Důsledkem bude asi další politické, vojenské i hospodářské sblížení s USA. Austrálie hledá i nové, bezpečné dopravní spoje, hlavně letecké. Jako první byla před dvěma lety otevřena letecké linka do Anglie přes Jižní Afriku, ale po novém vývoji v Sev. Africe kanadská letecká společnost otevřela leteckou linku z Austrálie přes americké opěrné body do Kanady a přes severní Grónsko do Evropy. Zkoumají se možnosti nových leteckých spojů z Austrálie do Již. Ameriky přes ostrovy v Pacifickém oceánu a přes jižní Grónsko.

Mocenské vakuum, které vznikne po vojenském odchodu Anglie z Indického oceánu, je předmětem mnohých úvah. Snad pod tímto zorným úhlem můžeme se dívat na velkou vědeckou základnu Sovětů na jižním konci Indického oceánu v Antarktidě, i na zprávu kapitána holandské nákladní lodi „Van Cloon", který s překvapením zjistil, že na neobydlených malých ostrovech New Amsterdam a St. Raul září elektrická světla. Světelné signály s ostrova hlásily, že ostrovy jsou americkou základnou. Tato zpráva nebyla úředně ani potvrzena ani vyvrácena.

Oprávněna je však domněnka, že kdokoliv bude usilovat o primát v Indickém oceánu, musí se buďto dohodnout nebo svésti zápas s Indií.

Ve vnitropolitickém vývoji barevných národů, které nedávno získaly samostatnost a jsou nekomunistické, je mnoho prvků, které dávají podnět k vážným úvahám. Není to jen zřejmý sklon k politické levici, je zde skutečnost, že v tělesech těchto národů vznikají nové zbohatlické skupiny, že pracující třídy žijí stále v téže chudobě, že štědrá hospodářská pomoc Ameriky a Austrálie mizí v soukromých kapsách politiků a spekulantů a je prostému lidu neznámou a bez užitku, že darované dolary jsou užívány k nákupu Cadillaců pro národní a politické vůdce, že bílé ženy v městech jako Singapore musí počítati s možností, že na ně bude na ulici beztrestně pliváno domorodci, že cestovatelé na evropských lodích, které přistanou v přístavech, jako je dřívější Batavie, musí počítat s možností, že automaty ozbrojená policie je nechá nastoupit v pyjamech na palubě a že je zde mnoho prostředků, jak ukázat bílým, kdo je nyní pánem na Dálném Východě.

Půjdou barevné národy cestou komunismu nebo demokracie? Odpověď, jež asi nejlépe vystihne stav věcí, je, že půjdou svojí vlastní cestou, bez evropských ideologií, budou-li ponechány samy sobě.

VAROVÁNÍ KRAJANŮ V AUSTRÁLII!

Soudruh konsul B. Hála v Melbourne verbuje uprchlíky k návratu do komunistické ČSR, třebaže před australskými reportéry se dělá svatouškem, který neumí anglicky. Abychom tedy panu soudruhu konsulovi napomohli v paměti, jmenujeme dnes prozatím veřejně první případ: Konsul B. Hála se svou „nevinnou" sekretářkou z Prahy navštívili ve Warburtonu Dr. M. Jankoviče, kde Hála jmenovaného přemlouval k návratu zpět do rudého ráje. Má prý tam vlastní ženu atd. Když Dr. M. Janković namítal, že v Austrálii se mu dobře daří a je spokojen, soudruh Hála z naučeného verbířského slovníku řekl i před ostatními Čechy, kteří byli verbířského meetingu přítomni: **„Žádné obavy, pane doktore, u nás v Praze budete se koupati v šampaňském a choditi jen v nylonu!"** — Australská policie je na stopě verbířské bandě. Varujeme krajany v Austrálii, aby se nenechali zlákat k návratu do nesvobodné vlasti, ani kdyby je přišel přemlouvat sám rudý bos!

JEDNOU VĚTOU...

Německá polit. revue „Der Europäische Osten" přinesla v květnovém čísle článek Vl. Pekelského „Za nové řešení národnostního problému" a dále článek univ. prof. Dr. Wierera „Preventivní právo národnostních skupin nebo represe?" ❖ Ota Pospíšil, místopř. Js. České jednoty v Melbourne, přijal australské občanství. ❖ Dr. Boris Čelovský dostal od kanadského vědeckého ústavu stipendium k přípravě vědecké práce o Mnichovu a jeho polit. příčinách. ❖ Milena a Zd. Dubovi v Austrálii se narodil syn. ❖ Barytonista Miloš Nekolný měl v N. Yorku úspěšný samostatný koncert. ❖ V Sydney zemřel 26 letý arch. Jan Volek. ❖ Syndikát čsl. novinářů v Londýně uspořádal 29. 7. t. r. — v den stého výročí smrti K. Havlíčka Borovského — vzpomínkový večer. ❖ Nár. soc. „Vídeňské svob. listy" otiskly 7. 6. t. r. článek Ing. J. Bervidy „Hospodářská politika osvobozené republiky", uveřejněný v 50. čísle „Nár. středu". ❖ Dr. J. Paučo, gen. taj. SNRvZ, uveřejnil v „Jednotě" 6. 6. t. r. velmi zajímavý článek „Zastávka v Slovenském ústavě v Clevelandě". ❖ V nové hale melbournské university byla předvedena Smetanova „Prodaná nevěsta". ❖ Exilní tisk. služba TEPD (vydává M. Svoboda) uveřejnila 10. 6. t. r. článek „Koho propaguje RFE?", v němž je uvedeno, že ve vánočním almanachu RFE, jenž byl v balonech zasílán do ČSR, jsou otištěny i básně řady komunistických básníků a básníků komunismus dodnes propagujících, jako jsou Jar. Seifert, St. Kostka-Neumann, V. Nezval, Fr. Halas, Vl. Holman a Jos. Hora. ❖ Ant. Rečka se v Brazilii oženil. ❖ Uprchlíci z táboru Seedorf nejsou spokojeni s rozdělováním Care-balíků z amer. vládní pomoci, jež provádí „Sdružení čsl. uprchlíků" v Mnichově; poukazují na okolnost, že balíky jsou přidělovány i lidem, kteří je nepotřebují a nemají o ně mnohdy ani zájem, zatím co někteří potřební, staří a nemocní uprchlíci o balík marně žádají. ❖ Vedení Menšinové rady ve Vídni: Jos. Roušar, posl. J. Jirava, Ant. Svoboda, Ing. J. Předsechtěl, J. Křisa, A. Gregorová, Fr. Glötzer, O. Gregor, H. Leitner, J. Koutník, Ing. A. Nekovář, R. Rybák, K. Pavliš, Dr. J. Sokol, A. Soukup, J. Sys, J. Šiša, J. Škramlík, K. Šubert; rev. účtu M. Klíma, Fr. Buchal a J. Terber; smírčí soud J. Hanskut, L. Kolín, Ing. K. Musil, E. Nedorost a J. Vašica. ❖ K. Černý, velitel čsl. „kompanie" (LSCO) v Nahbollenbachu, emigruje do USA; býv. por. Bauer je již v USA a rovněž Zenklův synovec nadpor. Lukašík-Jackson má emigrovat do USA. ❖ Sudetskoněm. listy „Die Brücke" a „Volksbote" ze 16. 6. t. r. věnovaly pozornost prohlášení časopisu „Bulletin", jenž vydává v N. Yorku skupina čsl. soc. dem., klonící se k Ferd. Peroutkovi při jeho jednání se sudet. Němci; čsl. soc. dem. v „Bulletinu" totiž praví m. j.: „Podáváme ruku našim sudetskoněmeckým soudruhům..." ❖ Dr. St. Osuský promluvil 26. 5. t. r. na krajanské besedě v Čs. nár. domě v Londýně o mezinár. situaci. ❖ Matěj Hloucha a Milan Šebek, kteří dosud vedli „Sdružení čsl. uprchlíků" v Hamburku, napsali mnichovskému ústředí „Sdružení" dopis, že se vzdávají společně s jinými členy výboru svých dosavadních funkcí; záležitosti přijeli do Hamburku z mnichovského „Sdružení" projednat Jos. Němeček a Dr. Mrázek, načež bylo rozhodnuto, že funkci důvěrníka hamburského „Sdružení" převezme Jiří Jílek. ❖ V Záp. Německu zemřel na plicní rakovinu Jos. Loukota, který je v exilu od r. 1950. ❖ H. Hladíková a J. Vlach vystavovali v Paříži své obrazy. ❖ V RFE v Mnichově nadále pracují Mir. Tětiva v monitoringu a Vl. Štědrý jako volný spolupracovník. ❖ UNO poskytne ze svého fondu v r. 1957 uprchlíkům pomoc 4,4 milionů dolarů. ❖ „Forschungsinstitut für Fragen des Donauraumes" v Salzburgu začal vydávat revui „Der Donauraum"; vychází čtvrtletně. ❖ V tiskárně „Kanadského Slováka" ve Winnipegu Kanada se pokusil neznámý pachatel založit požár; byl v zárodku uhašen. ❖ T. J. Sokol Casablanca zastupují na sokolském sjezdu ve Vídni J. Peroutka a K. Fink. ❖ Západoněm. týdeník „Echo der Woche" přinesl v květnu t. r. překlad novely Vl. Štědrého „Věž svědectví". ❖ Při představení div. hry V. Nezvala „Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou", již v Paříži předvedl soubor činohry pražského Nár. divadla, obecenstvo protestovalo, že se jedná o tendenční hru, mající diváka ovlivnit proti Západu a získat jej pro komunistický svět. ❖ Zájezd do Vídně na sokolský slet organisuje v čsl. „kompaniích (LSCo) v Kaiserslautern Slávek Puncman. ❖ J. Hajda, B. Anderle a J. Pešek sestavili učebnici o dnešní ČSR, jež byla vydána chicagskou universitou. ❖ T. J. Sokol v Casablance uveřejnil ve svém oběžníku (květen 1956) otevřený dopis gen. řed. firmy Baťa, v němž mu děkuje za ujištění, že napříště již nebude zaměstnancům Baťových závodů v Maroku zakazována účast v Sokole; v dopise je však rovněž podotknuto, že zaměstnanci fy Baťa mají přesto strach státi se členy Sokola. ❖ Ant. Vlach, vydavatel „Sklizně", spolupracuje v Hamburgu s RFE. ❖ Sokolská situace v kanadském Windsoru není nikterak přehledná: soc. dem. Kostka a laušmanovec Kabriel mají v přítomném čase, nepočítaje členy jejich vlastních rodin, asi 8 cvičících členů všech sokolských kategorií a cvičí v „marxistické" hale na Drouillard Street, zatím co Jeřábkův nár. soc. Sokol má mimo členy rodiny asi 6 cvičenců, v čemž jsou započítána i dvě děvčata kanadské národnosti, spolužákyně Jeřábkovy dcery; Jeřábek prohlásil, že kdyby Kostka odprosil, neměl by námitek proti sloučení obou jednot; z katastrofální situace sokolských jednot obviňuje Dr. K. Jeřábek (známý svou protiexilní činností v táboře Valka) „Bohemii", že rozšiřuje ideje Tyrše a Fügnera a upozorňuje na nutné „odpartajničení" Sokola. ❖ „Sudetendeutsche Zeitung" uveřejnil 16. 6. t. r. článek „Jsme ještě občany ČSR?", v němž se plně věnuje článku Dr. O. K. Oberlanda „Čsl. stát. občanství sudet. Němců", jenž byl uveřejněn v posledním čísle „Bohemie". ❖ Dr. Jos. Korbel dostal v USA stipendium do dokončení knihy „Vliv sovětsko-německých vztahů na státy střední Evropy." ❖ Socialistický „Nový domov" (Toronto Ont.) uve-

(pokračování na str. 4.)

SOUHLASÍTE-LI S NÁŠI PRACÍ, SPOLUPRACUJTE S NÁMI

SDĚLENÍ REDAKCE

Upozorňujeme naše ct. čtenáře, že v důsledku redakčních prázdnin vyjde příští číslo „Bohemie" v srpnu t. r.. Nadále pak bude „Bohemia" vycházet opět zcela pravidelně každý měsíc.

Smutná role Ferd. Peroutky

Zachovejme národní soudržnost!

Sudetskoněmecký experiment Ferd. Peroutky byl řadou jeho věrných politických přátel prohlášen za nezodpovědné jednání. To prohlásili z toho důvodu, že rozhodně odmítají návrat sudet. Němců. Zašli dokonce tak daleko, že vypracovali v Chicagu jakousi resoluci o Peroutkově vyloučení z národa. Na to Peroutka odpověděl typicky exulantsky: obnvil prof. V. Hlavatého, že si počíná přesně tak jako pražský komunistický propagandista.

Neodmítáme návrat sudet. Němců do naší společné vlasti. Naopak, od prvního dne jejich vyhnání jim přiznáváme právo na právo. Přesto však i my zastáváme názor, že Peroutkův experiment byl nezodpovědným jednáním, jež vážně ohrožuje život exilu. Proč? Zdůrazňujeme, že ne proto, že by tím snad dopomohl sudet. Němcům k rychlejšímu návratu. Víme dobře, že Ferd. Peroutka jejich návrat nemůže uspíšit ani o vteřinu, byť by se dělal sebedůležitějším, naopak, že jej může jen vážně ohrozit rozražením sudetskoněm. řad a zprofanováním sudetskoněm. vedení v očích stušných Čechů. A víme dále, že Ferd. Peroutka nešel na námluvy k sudet. Němcům v náhlém pohnutí mysli či svědomí nýbrž proto, že si to patrně přál amer. pokladnici z Výboru svob. Evropy. Proto s takovým klidem uměl uveřejnit v australském „Hlasu domova" z 11. 6. t. r. prohlášení, v němž říká, že red. Gärtner, jemuž Peroutka poskytl ono sporné interview pro sudetskoněm. tisk, neuvedl Peroutkovy výroky, pokud se sudet. Němců týká, zcela přesně. To ovšem uveřejnil až 11. 6. t. r. — do toho dne Gärtnerův výklad interviewu obhajoval —, tedy až Američané z Výboru svob. Evropy se rozhodli zamítnout plánované sudetskoněm. oddělení RFE. Že by se tedy podařilo Dr. Lodgmanovi dostati se přes Peroutku organisované do RFE, jak bylo tak hlasitě doufáno na straně jedné a významnými úsměvy přislibováno na straně druhé, nepřichází již vůbec v úvahu. Dokonce mizí i naděje, že by do redakce čsl. oddělení RFE byli přijati byť i jen jednotliví sudet. Němci, kteří by tam chtěli hájit sudetskoněm. zájmy.

Při tom nemožno přehlédnout, že dosavadní sudetskoněm. jednota byla Peroutkovým experimentem, respektive Lodgmanovou ochotou očistit Peroutkovu, Stránského a Zenklovu vestu a tím je — nové partnery — učinit „salonfähig" (jak se o to usپěchaně snažil na titulní straně Lodgmanova „Sudetendeutsche Zeitung" z 9. 6. t. r. Rud. Storch), vážně narušena. Tak vážně, že se Dr. Lodgmanovi již nikdy nepodaří návrat k původnímu stavu.

Názor, že Peroutkův experiment byl nezodpovědným jednáním vůči exilu, zastáváme však z toho důvodu, že Peroutka jím rozráží doposud jednotnou frontu protikomunistických starousedlíků a exilu. Právě tím, že píše dnes tak a zítra onak, dnes pro odsun a zítra proti odsunu, vnáší chaos do řad starousedlíků. Starousedlíci chápou, když je někdo roky proti odsunu, stejně chápou, když je jiný roky pro odsun. Nechápou však tanec mezi vejci. Nechápou prostě chlebařinu, jež se stala jakousi nepřiznanou ideologií značné části našeho exilu. Neboť mluvit, psát a jednat jen za tím jediným účelem, aby bylo zajištěno místo u žlabu — toť chlebařina.

Ať si starousedlíci uctívají z minulosti, koho chtějí

Problém rozkolu mezi starousedlíky a exilem je tím ožehavější, že přichází právě v době nastávající koexistence Východu se Západem. Neukazujme prstem na starousedlíky. Tam viníky rozkolu nehledejme. Vinu neseme my, exulanti. Jen si přiznejme, s jakým nepochopením a přezíráním přišli naši exulanti mezi starousedlíky na př. v USA. Jen si vzpomeňme na ony pusté úsměšky, že starousedlíci jsou zaostalí primitivové, kteří společensky a národně žijí ještě v duchu oněch časů, kdy opustili starou vlast. Že v tom zaostalém duchu udržují i své časopisy, schůze a besídky. A že jsou tak dobří jen v roli trpělivé, dojné krávy.

Dnes, v době nastávající koexistence, nám musí být jasné, že chceme-li co nejvíce uchrániti náš exil od vnitřního rozkladu, musíme zachovat národní soudržnost mezi exilem a nekomunistickými starousedlíky a to i přes názorové či stranickopolitické rozdíly. Budiž, ať si starousedlíci uctívají z minulosti, koho chtějí. Masaryka, Beneše, Hácha či třeba ještě i Franz Josefa. To přežijeme. To jsou pouhé vzpomínky na zašlé časy. Je však rozhodující, že mluví a cítí česky a že jsou antikomunisty. V tomto směru je nutno učinit generální kompromis!

Nepodceňujme starousedlíky. V mnohém by nám mohli být příkladem. Nejen svou trpělivou obětavostí, ale i láskou k vlasti a národu. Vždyť se jen podívejme na jeden křiklavý nepoměr v zásadní otázce: zatím, co jsou v našem exilu lidé, kteří za pouhých 5 let již necítí česky — ba stydí se dokonce za svůj český původ — a za oněch pouhých 5 let se cítí být již Američany, Kanaďany atd., zatím co druhá generace našeho exilu již vůbec neumí a ani se neučí česky, starousedlíci vydrželi ve svém národním uvědomění i sto let. Vydávají noviny s ohledem na svou mládež třeba v angličtině, ale noviny v českém duchu, s českým citem!

Stejně tak musíme umět respektovat i sociální důvody, jež vedly nejedného ze starousedlíků k opuštění vlasti po 1. svět. válce — a tudíž i jeho skeptické nazírání na sociální spravedlnost první ČSR. Když přišli naši exulanti mezi starousedlíky, okatě jim dávali cítit vymyšlenou, nadutou nadřazenost svého politického uprchlictví. Kdybychom však zkoumali skutečné jednotlivé pohnutky k opuštění vlasti, zjistili bychom, že mnohý starousedlík měl k opuštění vlasti mnohem závažnější a mravnější důvod, než nejeden exulant — který z ČSR uprchl třeba pro krádeže v pohraničí. To se ovšem odráží i v tom, že takovýto „politický" uprchlík se dnes vrací na Zápotockého amnestii do ČSR — proto, že nenašel ve svobodném světě splnění svých bujných fantasií —, zatím co starousedlík, i když žije třeba v bídě, se do rudé ČSR nevrací.

Příkazem dneška proto je upevnit národní soudržnost mezi exilem a nekomunistickými starousedlíky všude na Západě. To je náš současný velký úkol v exilu.

Je třeba si rovněž uvědomit, že exil doposud nedal starousedlíkům nic, co by je vedlo k národu. Přece je nevedou k národu verše Listopadovy, Tumlířovy, Dreslerovy či vzdychání Ivana Blatného nad tetičkou Staňkovou v posteli. Ani českému duchu již vzdálené psaní Egona Hostovského nemůže splnit onen úkol. A již vůbec ne zmetkovitá tvorba, již po továrnicku produkuje čsl. oddělení RFE, vedené Ferd. Peroutkou. Primitivní propaganda RFE se dnes obrací proti nám v exilu, když výpravy starousedlíků začínají navštěvovat ČSR. Stejně osudný účinek má rozhlasem RFE již roky propagovaný titoismus.

RFE bez politického exilu je hlasem bez myšlenky!

Však není divu. Ferd. Peroutka napsal ve svých „Čsl. novinách" z května t. r. článek „List exulantovi", při jehož čtení je člověku smutno v duši, že byl uveřejněn až teprve dnes — po dlouhých osmi letech exilu. V článku Peroutka totiž vydává svědectví sám o sobě, že až dodnes nepochopil smysl polit. exilu, že ve všech poctivých snahách exilu spatřuje jen nízký boj o místa u dolarového žlabu. Ani ve snu mu nenapadá, že by mohli být i lidé, kteří diletantskou činnost RFE kritisují z toho nejupřímnějšího důvodu prospěti boji za svobodu vlasti a nikoli, aby se dostali na místa kritisovaných. Jestliže kritisujeme, pak nám nejde o osoby, nýbrž o věc — v tomto případě o systém, o systém lži, přetvářky a demagogie, jenž až k zalknutí dusí svobodný exil. Ve svém článku Peroutka rovněž uvedl: **„Bez RFE politický exil by byl jako tělo bez rukou a myšlenka bez hlasu".** K tomu je třeba poznamenati, že naproti tomu **RFE bez politického exilu je rukou bez těla a hlasem bez myšlenky. A pravdou je, že polit. exil za RFE nestojí.** A tak k neštěstí národa Ferd. Peroutka plní svůj socialistický závazek, který vyhlásil 1. 5. 1951: „Já a moji přátelé budeme pokračovat tam, kde jsme před 3 lety přestali!"

Kde přestal v únoru 1948 Ferd. Peroutka, to není tajemství. Přestal u velebení velkého socialismu a sovětské revoluce, již stavěl nad křesťanství, přestal u dobíjení kapitalistické reakce, aby v jednom zápalu a jedním dechem nabídl své osvědčené služby pro změnu opět kapitalistickému Západu jako „expert" v boji proti komunismu.

A zatím co Peroutka utužuje normy svého socialistického závazku, jsou starousedlíci vháněni do náruče rudé Prahy a jejích agentů v exilu a zklamaní exulanti s údivem čtou o návratu již druhého polského exilního ministerského předsedy St. Mackiewicze do rudé Varšavy. Je na nás, abychom varovali a abychom této pochybné činnosti vzdorovali upevněním národní soudržnosti všech Čechů-antikomunistů v zahraničí.

Fr. Janík-Horák.

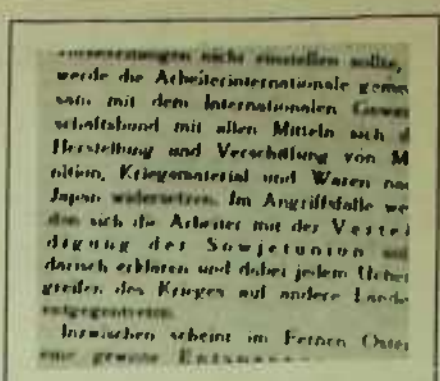

Výše přinášíme faksimile z článku „Mezi válkou a mírem, který byl uveřejněn v časopise „Arbeiterjugend" svazek 7. (Berlín, červenec 1932), jenž byl ústředním ideologickým orgánem Svazu socialistické dělnické mládeže. V té době byl soudruh Ernst Langendorf, dnešní americký liskový šéf RFE v Mnichově, předsedou něm. Socialistické dělnické mládeže v oblasti Velkého Frankfurtu. Pro informaci, jaký postoj k SSSR byl tehdy v časopise přinášen, překládáme některé citáty: **„Osudově těžké vnitřní boje v Německu zabírají přirozeně veškeru pozornost. Zahraničněpolitické problémy ustupují do pozadí. Vnitřní a zahraniční politika je však nedělitelná. Třídní boj je nutno vést na obou frontách. Zanedbání zahraničněpolitických problémů by se musilo brzy těžce vymstít. Internacionalismus dělnického hnutí není jen sváteční záležitostí, nýbrž praktickou nutností a nepostradatelným předpokladem úspěchu a konečného cíle proletariátu ..." „Kdyby Japonsko přesto nemělo zastavit své útočné přípravy, dělnická internacionála společně s Internacionálním odborovým svazem se postaví všemi prostředky proti výrobě a naložení munice, válečného materiálu a zboží pro Japonsko. V případě útoku se dělnici prohlásí solidárními s obranou Sovětského svazu a přitom se postaví proti každému přenesení války na jinou zemi."**

ARCHIV BOHEMIA

Prosíme všechny naše přátele, mají-li jakýkoliv archivní materiál (staré noviny z ČSR, protektorátní, z doby 1945—50 či exilní — i jednotlivá čísla, polit. brožury a knihy), aby nám laskavě sdělili, neboť vše potřebujeme pro náš archiv.

Redakce odpovídá

Čtenář, N. York: Děkujeme za dopis z 27. 5. t. r. Pošlete všechny podrobnosti, jež máte o Jul. Firtovi. Návrh k otázce polit. uprchlíků nás zaujal.

A. N., Německo: Příležitostně se budeme sami informovat u P. J. Šuberta, podle jakého klíče sociální akce rozděluji a proč Vám vůbec neodpověděli.

K. Č., Německo: Sdělili jste P. J. Machulovi, že v dopise oznámená zásilka pečiva nepřišla? Snad ji pouze opomněl zaslat.

R. V., Rakousko: Průběh sletu svob. Sokola nás zajímá. Zašlete i fotografie. Stejně tak nás zajímají všechny informace i o sletu, pořádaném komunisty, hlavně o akcích pražské delegace.

S. H., Brazilie: Dopis přišel nazpět. Sdělte okamžitě novou adresu. Důležité.

J. N., USA: Zašlete další podrobnosti o jednání krajanských spolků proti Peroutkově akci. Zajímavé.

Čtenář, USA: Děkujeme za upozornění. Dr. Daniel Kubát napsal i do „Čechoslováka", že naše informace není správná. Bude-li tam u Vás i nadále roztrušovat podobná tvrzení, jsme ochotni v „Bohemii" uveřejnit fotokopie některých jím vlastnoručně podepsaných potvrzenek na nemalé obnosy, jež dostal přímo od nás, a na stipendium, jež mu bylo roky propláceno prostřednictvím „Bohemie".

Co by tomu říkal Havlíček?

Píše Sirius

„Především musíme zde opětovati jen svou již dříve několikrát vyslovenou hlavní zásadu, že totiž jsou vlastně jen dvě politické strany: jedna poctivá a spravedlivá, žádostivá svobody, rovnoprávnosti, veřejnosti, pevného práva, druhá zase milovnice nadpráví, despocie, libovolnosti a tajnosti. Ona první strana svobod drží se pravidla: co nechceš sám trpěti, nečiň jinému; druhá strana, despotická, drží se pravidla: ber jiným a hrab pro sebe." **Karel Havlíček.**

Sto let od smrti Havlíčkovy, která se roční dne 29. července, to je významné jubileum. Ne pouze proto, že jde o prvního českého velkého novináře a politika, o muže, který nesmlouvavě ukazoval cestu vpřed, ale i proto, a hlavně proto, že nás toto výročí zastihuje v situaci, kdy každé Havlíčkovo slovo dopadá svou těžkou vahou na lehká vahadla exilu. Ta druhá strana politická,o níž mluví Havlíček, ta strana despocie a libovůle, ovládla už všechna jen trochu význačnější místa v exilu a chystá se ke skoku: chce se zase domoci všech posic doma, aby mohla ovládnout lidi indiferentní a řídit se heslem, které už Havlíček u nich rozpoznal: „ber jiným a hrab pro sebe".

Havlíček se ptal, proč se mnozí lidé v politice ukazují jako třtiny větrem zmítané. **„Příčina toho je neurčitost a neujasněnost jejich politického smýšlení. V politice musí napřed každý sám se sebou a se svým svědomím býti urovnán a přesvědčen, že nic nespravedlivého a nic pro vlast škodlivého nežádá, pak ale, když jednou tohoto přesvědčení nabyl, nesmí se také báti a ostýchati toto své přesvědčení jakožto věc dovolenou a poctivou všude, před každým a buď si to císař sám, vysloviti a zastávati. Jen takovým způsobem může opravdu svoboda pravá vzniknout a pro budoucnost se ustálit."**

Když pětatřicetiletý Havlíček v Praze umíral odcházel muž nešťastný, nikoliv zlomený. Dvakrát zasáhl osud do jeho života tragicky: když se vracel z Ruska, nenalezl už otce na živu, otce, kterého miloval a s nímž si rozuměl. Když se vracel po čtyř a půl letech z internace v tyrolském Brixenu, nenalezl už na živu svou choť. Národ byl tak ustrašen, že se mu po brixenské episodě lidé báli podat ruku. Podal ji však Palacký, Němcová a Trojan. Ti tři stačí. Zachránili čest národa. A tak před sto lety odcházel tento muž znamenitý, bojovník statečný, milovník svobody nade vše.

Co by řekl dnes? Kdyby se Havlíček objevil náhodou ve „Svobodné Evropě", zanotovali by zaměstnanci sborově:

„Spi, Havlíčku, v svém hrobečku . . .

Neboť nic není nepříjemnějšího pro zaměstnance profesionálního osvobozování jako kritika. Vedeme-li v tomto časopise již po léta zápas o lidskost, pravdu a spravedlnost, pak se nutně musíme utkati s těmi, kteří až dosud se všemi možnými úskoky a skoky stavěli proti lidskosti, pravdě a spravedlnosti. Lidé, kterým osud řadových uprchlíků nebyl ničím, nejsou lidští. Lidé kteří tvrdí, že bojují za svobodu a včera ještě zasedali v akčních výborech, nejsou pravdiví. Lidé, kteří schvalují nespravedlnosti minulé, nemohou být nadějí pro ty, kdož touží po spravedlnosti.

Nespravedlnosti nezačaly až komunistickým režimem. Byly a trvaly již dříve. Nebyly snad jen tak zřejmé. Byly justiční „omyly" za první republiky, které byly rafinovanými justičními zločiny, byly křivdy za první republiky, jež byly páchány diktátůrky jako později komunisty ve velkém; jména Šteflík, Pergler, Gajda, Stříbrný, nejsou vymazána z historie a lidé toužící po spravedlnosti si přejí vědět naprosto přesná a nezkrucená fakta. Všechny tyto procesy, v jejichž pozadí stála vždy táž osobnost, byly prvními zdařilými pokusy o umlčení veřejného mínění. Tato cesta vedla k tragedii Československa jistě a bezpečně. Nepoučeni minulostí pokračují však žáci „velkého bratra" dále a majíce plná ústa spravedlnosti, dusí se vztekem při pohledu na kohokoliv, kdo si spravedlnosti žádá.

Svoboda, jak si ji představují oni, je svobodou pro ně. „Strana veselého šlendriánu", jak označil Dr. Jar. Stránský svou vlastní stranu, vytáhla do boje — za co? Za svobodu pro sebe, ale nikoliv za svobodu i pro ty ostatní. Připravuje se nové uchvácení moci těmi, kteří uchvátili dolarové žlaby v exilu.

Kde by stál dnes Havlíček? Patrně v táboře Valka a usiloval by o emigraci a divil by se, že nedostává vísum. Pravidla boje v jeho době byla ještě jasná. Vědělo se, kde stojí přítel a kde nepřítel. Tato linie byla nyní smazána a žáci „velkého bratra" vedou boj partyzánský. Střílení zezadu se stalo pravidlem, ta Havlíčkova „druhá strana, milovnice libovolnosti a tajnosti", musí se uchylovat k tajnůstkářství, neboť lež nesnese světla, počítá s okamžitým přepadem toho, komu má být naočkována.

Pro mnohé se exil stal jen další zastávkou při špinění rukou. Nic se pro ně nezměnilo. Necítíce lásky k vlasti, ale pouze lásky k penězům, naopak v exilu teprve ožili jako ryby ve vodě. To nejsou Březinovi prorocí, kteří vyšli, aby vydali svědectví, to jsou lidé, kteří vyšli, aby ukázali světu bezednost svých kapes. Může se nadíti domov osvobození od lidí, kteří byli zkaženi přepychem, který dříve neznali a který jim byl tak velkomyslně poskytnut? Jako by tu byla zasáhla protažená ruka komunistů, tak dokonale byli tito lidé zkorumpováni, že se stali přístupnými korupci, přicházející odkudkoliv. Tato výchova mnohé z nich přivedla zpět do komunistického Československa.

Šlo jim o zachování duchovních hodnot exilem? Šlo jim o podpoření každého kulturního hnutí v exilu? Šlo jim o zachování řeči a její ryzosti? — Vše to mohli činit, ke všemu tomu byly finanční prostředky, raději však je zničili, než aby dali hmotný podklad lidem, kteří tvoří hodnoty trvalé a kteří šli do exilu, když jim komunisté vyrazili pero z ruky.

Této tak zvaní milovníci svobody žasli, když v Plzni dělníci demonstrovali, a nevěděli, jak podchytit z exilu toto hnutí. Jsou bezradní, když domov ústy spisovatelů mluví statečněji než oni zlatými hlásnými troubami. Nevědí, co činit, když doma demonstrují studenti. Ztratili jakýkoliv duchovní styk s domovem, odcizili se mu. Stali se zaměstnanci továrny na osvobození — nic jiného. A ztratili i to, co domovu hlásají — víru v osvobození.

Proč? — Protože nikdy neměli pevného programu čili nikdy nevěděli, co vlastně chtějí. Komunisté to věděli velmi dobře, měli program i taktiku velmi jasně před sebou.

Lidé, kteří se „Svobodnou Evropou" představují jako osvoboditelé, měli kdysi v rukou moc. Vzdali se ji dobrovolně nebo ji nedovedli udržet. Jak nás chtějí přesvědčit, že ji dovedou získat, když ji měli v rukou a nedovedli ji udržet?

Rozložívše exil tím, že se stali jeho nadřazenou vrstvou, dělají politiku diktátorů, tutéž jako komunisté. Nikdy nebylo v exilu ani voleb ani referenda. Ne, že by to vše nebylo proveditelné, naopak: je to proveditelné příliš snadno, ale výsledky by neodpovídaly přáním těchto diktátorů. Kdo jim dal právo za nás mluvit? Kdo je pověřil? Jak mohou kázat demokracii oligarchové a diktátoři? Jaký je rozdíl mezi komunistickým systémem jedné strany a jejich systémem více stran, které se dělí o moc a národ k ní nepřipustí? **Máme dnes dvě Národní fronty: jednu komunistickou doma a jednu národně socialistickou v exilu. Rozdíl mezi nimi je jen zeměpisná poloha.**

Profesionálové osvobozování jsou už unaveni. Metody, které nabídli, nevedly k ničemu. Cesty, které ukázali, byly zarostlé býlím minulosti. Ne — tudy cesta k svobodě nevede. Musíme my, kteří věříme a tepíme pro národ a pro svobodu, hledat cesty jiné. Svoboda nepřichází z cizí milosti, ale z vlastní tvořivé síly a nadšení.

Jak to řekl Havlíček?

„Nepůjdeť svoboda sama od sebe, nepřijdeť z pouhé milosti králů a mocnářů, nepřijdeť najednou v okamžiku: my sami musíme si ji v potu tváří zasloužiti, z vlastní síly své půdu její po mnohá léta vzdělávati, chceme-li trvanlivě, v pokoji a bez starostí užívati ovoce její. A tato úrodná půda svobody jest vzdělanost, ušlechtilost a statečnost občanů. O to se starejme, k tomu pracuj každý podle sil a postavení svého: a šlesti a svoboda náš národ neminou. Žádná moc tohoto světa a byť se i s celým peklem spolčila, neudrží národ vzdělaný, ušlechtilý a statečný v poddanosti, v otroctví."

Ne, Havlíček nespí v hrobečku. Je to živý bič. Za setbu, kterou zasel, my kteří sklízíme, máme po sto letech jen jednu povinnost: vyslovit své skromné, ale až do morku kostí procítěné: DÍKY!

Svobodná tribuna čtenářů

ZASLÁNO

Vážení pánové!

Prosím, abyste byli tak laskaví a v nejbližším čísle „Bohemie" otiskli připojený otevřený dopis panu Kaválkovi z RFE v Mnichově, za který přejímám plnou mravní i právní zodpovědnost.

Otevřený dopis panu Kaválkovi z RFE.

Dozvídám se, že obviňujete paní Jiřinu Procházkovou z Radia Free Europe, že mě informovala o tom, že jste ve studiu stanice zorganisoval poslech vysílání pornografického zvukového záznamu.

Ujišťuji Vás, že to nebyla paní Procházková a nechápu, proč právě na ní vybíjíte svou zlobu. Se svými sexuelními zážitky se přece nijak netajíte a rád o nich do nejnechutnějších podrobností vypravíte ve studiu, kde se natáčí program pro mládež, kterou vysílač chce vychovávat. K poslechu zvukového záznamu z okamžiku, který každý jen aspoň trochu slušný člověk pokládá za nejintimnější, jste sezval celou řadu posluchačů. Nemůžete se tedy divit, dozvěděl-li jsem se o tom i já ... Vím totiž velmi dobře, že moc, která Vám scházela, dokud jste byl „hilfákem" na Barrandově, než jste se došplhal na místo šéfrežiséra RFE, rád uplatňujete na slabých ...

Doufám, že po mém dopise ze omezíte na kruh svých stejně založených přátel a upustíte od hlasného vykřikování nechutných poznámek alespoň v hale RFE, kde se jsou přítomni i cizí návštěvníci. Větší výsledek si totiž od svého dopisu neslibuji. Tón, který by zarazil i otrlé návštěvníky noční putyky, je totiž ve studiích RFE zcela běžný. Vy, jak jsem se přesvědčil, jiný asi vůbec neznáte.

Uvítám, budete-li mne žalovat pro tento dopis. Je totiž už dávno na čase, aby poměry v RFE byly po této stránce důkladně provětrány. Tyto poměry, toto ovzduší mravního rozkladu, jež vládnou ve vysílači, byly rovněž jedním z hlavních důvodů, proč jsme s manželkou RFE opustili. **Karel Kasal.**

JSOU NÁBOŽENSKÉ BOJE LÉKEM?

Zdá se neuvěřitelným, že v dnešní době, kdy je tomu již pět století, co skončena byla životní dráha Mistra Jana Husi, jsou ještě někteří Češi v zajetí mariateresiánské doby. Kdyby Mistr Jan Hus neměl jiného místa v historii českého národa, než jen příklad mravného života, odrážejícího se tak výrazně od dekadence Církve v jeho době, kdyby nebylo jiného ukončení Husovy éry, než ono odmítnutí odvolání slovy „dokažte mi nespravnost a pak pokorně odvolám!", pak jistě Hus byl velkou osobou našich dějin.

Zdá se, jako bychom zapomínali, že není naším úkolem hanětí své předky a káleti do vlastního hnízda. Husova doba, rozvazující pouta lidského ducha a společenského zakletí, *patří nenávratně do nejsvětlejších časů historie* českého národa. Měli-li jsme my Čechové Husa, měla Církev tři papeže a jejich vzájemné boje, znemravňující život křesťanstva všude. Proto bylo velmi nebezpečné příliš živě polírati Husovu památku i mezi českými katolíky. Konečně ani z řad našich čsl. katolických kněží nečteme útoky na Husovu osobu. Zdůrazňování Pekařovo je jen jednou stránkou historického zkoumání a jestli je opravdu účelem nestrannost, nemůže nikdo v našem exilu vyřešit otázku Pekař-Palacký. Ve své většině národ stojí dosud na zdravém stanovisku Palackého dějin, neboť Pekařovo pojetí neprorazilo, zdá se, že z toho důvodu, že vzniklo spíše jen natruc, vystoupením z řady. Doufám, že „Bohemia" je časopisem nezaujatosltovaným a že přinese i tuto krátkou poznámku, odchylnou od dosavade mnoho propagovaného směru Pekařova. Už proto, že v historickém pojetí Pekařově je skryt pro nás příliš nebezpečný prvek kapitulantství.

U příležitosti Husova svátku bych se rád zmínil ještě o tom, že postřeh T. G. Masaryka není možno zavrhnout a prohlásit ho za heretika ve všem jeho konání. Vždyť i T. G. Masaryk spolupracoval s katol. církví. Jestliže se držel Palackého dějinného výkladu, měl proto jistě své důvody. Podkládati všemu Masarykovu konání úmysly jiné, není správné. Jen málokdo z nás by byl ochoten vidět svůj vlastní rod v takových koncích, jako první president ČSR. Konečně období práce Jana Masaryka znamenalo přece jen soustavné bourání toho, co prvý president postavil. Jako každý člověk měl i Masaryk jistě své chyby, to však nedává nikomu ještě právo upírat mu velikost formátu, kterou jistě měl. Pekař byl dobrým katolíkem a Čechem. Byl dobrým průměrným historikem pro střední školy a to proto, že věnoval poměrně mnoho místa otázkám sociálním. Povýšiti však Pekaře na místo rozhodčího smyslu dějin národa, není vkusné. Středověk, to byly náboženské boje. Účelem bylo vyhlazení kacířů. Nepovedlo se. Naše doba je pokusem o náboženské sjednocení křesťanů a to se může povést, jen dokáží-li katolíci, že jsou mravně dokonalejší ostatních. Všichni jsme Církví Kristovou a sjednocovací proces prožije lidstvo pravděpodobně ještě před příchodem Krista Pána na zem. V tomto smyslu bude uznána i zásluha Husova o očistu, která byla před pěti stoletími nutna. Či není rozdíl mezi katolicismem dnes a za časů odpustky se živících papežů středověku? **Český protestant, Anglie.**

NÁZOR BÝV. AGRÁRNÍHO FUNKCIONÁŘE

Celých 8 let se točí emigrace okolo stále stejných problémů — kdo, jak a proč zavinil funus našeho po válce rozeklaného státu. Se všemi našimi profesionálními politickými esy, s naší vůdčí inteligencí a duchovními čachráři nemohlo se nic jiného čekat. A nyní po 8 letech třetí emigrace, jejíž příslušníci již natropili ve vestě staré politiky nenapravitelné škody morální — místo konstruktivní práce hází špínu jeden na druhého pro fantom zlatého koryta. Nemáme schopných representantů, poctivých, seriosních a zodpovědných s trochou cti v těle a vůbec s nějakým cílem. Plácají se v tom jako mouchy na mucholapce. Nicméně se z těch všech časopisů člověk rád doví novinky a udělá úsudek sám. **G. K. O., Australie.**

MARTINEK SE DÁVÁ NA SPRÁVNOU CESTU

V létech 1951/52 clevelandský „Nový svět" uveřejňoval četné články, pojednávající objektivně o osudné spolupráci soc. dem., nár. soc. a lidovců s komunisty ve vládě Nár. fronty v ČSR v letech 1945/48. Proti tomu zle reptali četní představitelé Nár. fronty v exilu a vynakládali mimořádné úsilí, aby takovému psaní v krajanském tisku v USA bylo za každou cenu zabráněno. Do „Nového světa" byl za tím účelem v r. 1953 dosazen jejich člověk Ant. Sustr. V „Newyorských listech" jim věrně služby prokazoval nár. soc. redaktor Vojtěch Nevlud-Duben, který za to byl později dosazen do Hlasu Ameriky. Ve službách lidově-demokratických bankrotářů z Nár. fronty jsou i některé chicagské listy, jež ochotně otiskují jejich výtvory a pečlivě potlačují vše, co by jim mohlo ublížiti v očích krajanské a americké veřejnosti, jíž se představují jako odvěcí bojovníci proti komunismu.

Jedním z těch, kdož těžce nesli pravdivé psaní „Nového světa" v letech 1951/52, byl též Jos. Martinek z Tucsonu v Arizoně, jenž býval kdysi redaktorem soc. dem. pražského deníku „Právo lidu". Bohužel, z toho, co bylo kdy v „Novém světě" o Nár. frontě napsáno, nikdy nic nevyvracel a omezoval se jenom na neseriosní a osobní útoky. Pro ty Martinek nalezl vždycky dostatek místa v „Dělnických listech", které nějaký čas rediqoval. Od té doby uplynulo již několik let a Martinek na odpočinku našel jistě dosti času, aby přemýšlel o poválečné politice Československa a o nezodpovědném řádění Nár. fronty. **I. R., USA.**

ZMENŠENÍ SOVĚTSKÉ ARMÁDY

Je třeba, abyste upozornili svou čtenářskou obec na krajní nebezpečí, jež hrozí světu s nového mírového nástupu SSSR. Míním tím zprávu o zmenšení sovětské armády o 1,200 000 mužů. Kdyby sovětští vůdcové prohlásili, že stav armády zvyšují o 1,200 000 mužů, bylo by to daleko méně nebezpečné. Je na bíledni, že na místo Stalina a Molotova zasedla chytrá hlava, která se vyzná dokonale v buržoasní psychologii. Kdyby byla ještě chvíteji, prohlásila by, že armádu vůbec zrušuje — a měla by vyhráno. Jak to? Zcela jednoduše. Za stávající situace v každém státním útvaru existuje tak zvaná pátá kolona; majoritu tvoří buržoasní sektor, který má k disposici jistou armádu. Poněvadž smutná zkušenost nás dostatečně poučila, že pro vlastní sebeobranu je buržoasie naprosto nezpůsobilá, je to bezhlavé stádo ovcí, které se poslušně nechá třeba i decimovat — jediným protikladem pátých kolon jsou regulerní armády, ač i ty často za mnoho nestojí. Svým „pacifickým" prohlášením Sověty zcela určité vyvolají všude nadšené ozvěny, angličtí travaillisté si nenechali vzít primát a již učinili vyzvání vládě, aby si vzala příklad z generósního gesta bolševiků a zrušila všeobecnou brannou povinnost. Nečetl jsem ještě zpráv z Paříže a Říma — jsem přesvědčen, že tamní výzvy k odzbrojení budou ještě radikálnější. A i v USA vláda bude mít posici značně ztíženou.

Neodvratným následkem tohoto mistrného bolševického tahu bude značné oslabení vojenských sil a ohromný vzrůst potence pátých kolon. A o nic jiného se Sovětům nejedná. Buržoasní vlády se bez vojenské opory stanou hříčkou extrémních živlů. Jak vysoké úrovně jsou mistry ve volebních zápasech páni bolševici, to jsme viděli. Nesmíme si dělat iluzi a pochybovat o tom, že za krátko by se páté kolony mohly stát pány situace i „parlamentární" cestou. **Čtenář, J. Amerika.**

ODŘÍKANÉHO CHLEBA ...

Evžen Seyček v pražském „Dikobrazu" č. 8. na str. 63. napadl nepodařenou karikaturou J. A. Baťu a „Bohemii". J. A. Baťa je vyobrazen jako plačící krokodil nad rovy vojáků z II. svět. války.

E. Seyček je ze Znojma. V Praze studoval práva a poněvadž studie soukal tak těžkopádně, jak těžkopádně kreslí, práva nedostudoval. (K státnici potřeboval celé tři roky a přece ji neudělal.) Jako zkrachovaný student žádal tehdy s krokodilími slzami Baťu o místo a Baťa se smiloval. Za okupace krokodilí slzy ronil za Edu Beneše. Po válce zase za Gottwalda. Až bude kácena Stalinova socha, bude roniti slzy za Stalina ... Evžen Seyček pokulhává za dobou, jak kdysi pokulhával za studiem. Myslím, že by udělal lépe, kdyby jednou nakreslil originální karikaturu. A to sebe sama, jak roní krokodilí slzy a zdvihá pravici na Václavském náměstí těsně před tribunou, se které řval na celou Prahu E. Moravec po atentátu na Heydricha! Ja, Herr Seytschek aus Znaim, před nímž měli Znojmáci v Praze za okupace strach promluvit. **Alex ze Znojma, Australie.**

J. KALAŠ JE TRAGEDIÍ EXILU

Naprosto správně jste napsali v posledním čísle „Bohemie", že Jiří Kalaš je tragedií exilu. Znám totiž poměry, jež panují v táboře Valka. Když přišel nový uprchlík, byl Kalašem vyslýchán a jelikož se domníval, že tím slouží zájmům Západu a Američanů, Kalašovi všechno řekl, co věděl o protikomunistickém odboji doma, o svých příbuzných a přátelích. A dnes ta hrůza, když pomyslím, že Kalaš všechny ty lidi udal. Jak je jen možné, že takové poměry v RFE jsou ještě trpěny a že nikdo není hnán k zodpovědnosti? J. N., Anglie.

TISKNE SE „HLAS DOMOVA" V BOHNICÍCH?

Pravda to asi bude, že se pražský „Hlas domova" tiskne v Bohnicích, když stačí si přečísti tento světoborný citát lži (z č. 54, str. 4.), který po humoristické stránce předčil i pražský „Dikobraz": **„S tím návratem to není lehké. Stalo se mnoho případů, že ti, kteří se chtěli vrátit, byli v Melbourne nalezeni v bezvědomí na ulici. O jednom vím. Tomu nějací darebáci pohmoždili páteř a je mrzák."** Není potřeba dalšího komentáře. To je tak, když blázni mají kam psát! J. N., Australie.

KDO ZNÁ JEJICH ADRESY?

Dr. Karlu Šemberovou, roz. Křečanovou (1915), hledá Německý červený kříž, jenž byl dotázán jejím příbuzným z Dakaru v Záp. Africe. ❖ Jos. Roháče (asi 31 letý) z Travčic u Terezína, od r. 1951 v Kanadě, hledá Něm. červ. kříž. ❖ Ing. Boh. Cejnara (asi 58 letý) z D. Bučovic, okr. Čáslav, hledá přítel z Australie. ❖ Red. „B" hledá pp. Chumla a Halamu, kteří byli dříve zaměstnáni u ČSPL; dnes jsou asi v Australii.

V době kolem sv. Jana Křtitele

BENEDIKT, AUSTRALIE

Málokdy — a dnes snad již vůbec ne — se v českých novinách dočteš jména heroického pravoslavného kněze Dr. Vladimíra Petřeka. Jméno Petřekovo patří k zakázaným, tak jako jména postřílených studentů a všech těch mladých nesocialistických vlastenců, kteří hrdě skončili za hnědé okupace své nadějné životy, jak vlast kázala jim!

Dr. Vl. Petřek na začátku našeho druhého odboje nosil v srdci jednu velkou tužbu: chtěl českým školám připraviti do vínku „Kramářovu čítanku". Mnoho večerů v bytě ing. Vl. Grégra debatovali jsme společně o tomto nejzamilovanějším Petřekově thematu ...

Naposledy setkal jsem se s Vláďou asi čtvrt roku před heydrichiádou. Tehdy mi psal na Vysočinu, abych určitě přijel za ním do Prahy. Poněvadž v té době střídili po mně z nařízení gestapa čeští prodejní četníci více, než bylo jejich úkolem, musel jsem cestu do Prahy nastoupiti o třicet kilometrů dále od místa mého působení. Jak kouzelná to byla cesta do bílé Telče. Jdeš vrbovou bažantnicí, kde z omšelých haluzí slyšíš jen nejharmoničtější symfonie opeřenců, pak jdeš svatým klidem jistoty až k vysokým zdím novoříšského premonstrátského kláštera, odkud Březinovým zátiším konečně vklouzneš do slavíčkovských údolí, která lahodněji ještě žádná lidská ruka nevykreslila ...

V Praze měl jsem od Vládi za úkol podrobně načrtnouti několik skic nejbezpečnějších míst na Vysočině, vzdálených střídlů, gestapa a všeho nebezpečí, jež by mohlo rušiti přistání parašutistů. Neměl jsem ještě tehdy vůbec tušení, že jedno místečko, mnou vykreslené a popsané, bude přístavištěm parašutistů, kteří kvůli konjunkturálnímu Benešovu výnosnému bussinesu pomsti Heydricha — a přinesou tak hrozné krveprolití do naší země.

Když Kubešův dobře mířený ruční granát skolil Heydricha, psal mi Vláďa znova. Prosil mne, abych okamžitě přijel do Prahy: „V celé Praze nemohu najíti jediného Čecha, který by mi byl nápomocen. Strach škrtí lidi a odpuzuje ode mne dokonce i mé blízké známé ..." Dopis končí slovy: „Zbožňoval jsem Prahu, kterou dnes již méně miluji!"

Dopis jsem dostal s jednoměsíčním opožděním, neboť toho času schovával jsem se nedaleko Vídně, jako kreslič v jedné letecké továrně. Když jsem četl Petřekovy prosebné řádky, Vláďa již nežil. Jak jsem se z novin dočetl, schovával parašutisty ve své kapli. Živil je a staral se o ně jako vlastní táta. Parašutisté byli postříleni a Vláďovi pankrácký kat sekyrou srazil hrdou, vlasteneckou hlavu. Vydání „Kramářovy čítanky" se tedy Vláďa nedožil. A nedožil by se vydání i kdyby býval zůstal živ! V tom je tragedie soudobého českého národního hrdiny.

„Hrdinná Praha" se všemi popřevratovými pistoliky, zlatokopy, baríkádníky, zloději a vrahy, se má za co styděti. Kde měla všechny své „lidové rytíře", když bylo národu nejhůře?

Cestou svatého klidu a jistoty plížil jsem se ještě jednou. Rok po „revoluci". A to opačným směrem. V trestaneckých hadrech k rakouským hranicím ... Bažantnicí napolo vypálenou, mezi rovy postřílených vojáků, bezbranných občanů a znásilněných žen. Po loukách nedosečených, vonných. Nebylo sekáčů. Každý chtěl býti pánem, zlatokopem. Bosý jsem utíkal, Vladimíre, ze zběsilé vlasti ... Vzpomněl jsem si i na Tebe. Vidíš, kdybys žil, utíkali bychom spolu. I s Tvým rukopisem „Kramářovy čítanky", která přece jednoho dne spatří světlo světa. Spatří je ve vlasti, v rodné zemi pravoslavného kněze a jednoho opravdového hrdiny II. odboje, jenž dal národu svůj život, život svých rodičů, bratrů a sester.

VZPOMÍNÁME MSGR. V. F. MIKOLÁŠKA

Před šesti lety — dne 15.7.1950 — nás navždy opustil náš věrný, obětavý a statečný přítel a spolubojovník za pravdu v českém politickém životě, Msgr. Václav F. Mikolášek. Jeho ušlechtilé, vlastenecké srdce dotlouklo v Lankin (N. Dakota, USA), kde dlouhé roky působil jako farář. Msgr. Mikolášek byl rovněž prvním a dlouhé roky téměř jediným, který obětavě a trpělivě organisoval sbírky na postavení nového Mariánského sloupu na Staroměstském nám. v Praze. Na tomto díle nejprve spolupracoval s red. „Hlasu" Dr. Hynkem Dostálem, po jeho smrti se vedení úkolu věnoval sám. Jeho věrnými pomocníky na tomto prac. úseku byli prof. R. J. Stanovský ze St. Louis, V. F. Jelínek, ústřední předseda Jednoty Katol. Dělníka a slečna Marie Šebelová.

Památce tohoto věrného syna našeho národa patří naše nejhlubší úcta.

Jednou větou ...

(pokračování se str. 2.)

řejnil 14. 4. t. r. oslavný článek na Jostena, nadepsaný „Josef Josten", který je snůškou zmatených reklamních frází. ❖ L. Beránková byla propuštěna z RFE v Mnichově. ❖ Nár. soc. harcovník Fr. Runza, smutně známý býv. předseda radovského „Sdružení" v Berlíně a pozdější ředitel AFCR (American Fundu) v Mnichově, byl v polovině června t. r. přijat do hudebního oddělí. RFE v Mnichově; Ferd. Peroutka zesiluje své nár. soc. kádry v RFE. ❖ Ing. R. Vít byl vyznamenán Svazem kanadského dřevařského průmyslu za návrh zlevněné dopravy dřeva z kanad. hor. ❖ Revue „Slovakia" (vydává SNRvZ v USA) otiskla v březnu t. r. z amer. polit. revue „Facts Forum" celé pojednání Jiřího Brady o RFE (rozsah 40 stran), v němž je RFE obviňováno z činnosti, sloužící komunistům; J. Brada v pojednání uvádí desítky dokumentárních citátů z let 1945—48, jejichž originály jsou z převážné většiny uloženy v archivu „Bohemie"; proti Bradově kritice RFE se veřejně postavil polemickým článkem ve „Facts Forum" president amer. Výboru svob. Evropy Shepardson; s Bradovou kritikou vyslovili v témže časopise souhlas exulanti Jiří Havelka, Soňa Ryšavá, Jos. Kalvoda, Dr. M. Zibrin, Dr. Št. G. Lukáš a Dr. J. A. Baťa. ❖ Ferd. Divíšek diriguje Symf. orchestr města San Franciska při koncertu české hudby v Golden Gate Parku. ❖ Prof. Ot. Odložilík odjíždí z Filadelfie na studijní cestu do Říma. ❖ Američané zahájili v květnu t. r. akci „Dopisy z Ameriky", v níž jsou vybízeni všichni, kdož píší dopisy z USA do ciziny, aby získávali v cizině přátele USA. ❖ Vedení Kanadského Sokola: star. Ing. F. Falta, místostar. E. M. Orlick, Dr. K. Jeřábek, Noranda, vzděl. F. Koppl, náč. J. Waldauf a Vl. Tichopádová, jedn. Št. Otruba, výbor Bartoš, Otruba, Jenč, Brijar, Škvor, Seif, Kvasnička, Vávra, Hejtmánková, rev. Jonák, Vidlák, Carda, smírčí kom. Dr. Kyselka, Gazárek, Ing. Černý, Resslerová, Staflová. ❖ V dubnu t. r. přišlo do Rakouska 268 polit. uprchlíků z komunistických zemí (z ČSR 9). ❖ Tenista Vl. Černík přesídlil i s rodinou do USA. ❖ Výbor Čsl. nár. rady v USA: plk Triner, J. Hovorka, A. Kopecký, O. Valůšek, F. Vaněk, E. Welclová. ❖ V USA byl odsouzen k smrti 24 letý J. G. Graham, který zavraždil svou matku a další 43 osoby tím, že vložil do matčina cestovního kufru pekelný stroj, který explodoval v letadle, jež se v důsledku explose zřítilo z velké výšky v horách u Denver; čin spáchal, aby tak dostal cestovní pojistku za svou matku. ❖ Nár. soc. „České slovo" Jožky Pejskara z RFE propaguje zasílání balíků do rudé ČFR a to prostřednictvím nár. soc. harcovníka Rud. Vorla. ❖ Býv. US president Hoover prohlásil, že socialisti pomohli zotročit 8 evropských zemí, poněvadž postavili žebřík, po němž se komunisté dostali na loď. ❖ Jihomollucká exilní vláda, mající sídlo v Holandsku, vyvíjí v posledních měsících velmi zvýšenou aktivitu. ❖ Dr. L. Rozbořil (USA) napsal v nár. soc. Jostenově „Československu" 25. 5. t. r. k Peroutkovu jednání se sudet. Němci: **„... s radostí uvítáme každého sudet. Němce, který se přihlásí na zastupitelských úřadech a požádá o návrat „domů" s tím, že si je vědom, že po návratu do ČSR bude musit poslouchat zákonů republiky."** — Jelikož Rozbořil ani slovem neuvádí, že míní přihlašování se na čsl. zastup. úřadech až po pádu komunismu, je nutno se domnívati, že se jedná o verbování k individuelnímu návratu sudet. Němců do komunistické ČSR. ❖ 15 letý student Billy R. Prevatte zastřelil ve škole v Seat Plesasant USA jednoho učitele a dva těžce zranil, když byl učitelem pokárán pro své klackovité chování. ❖ Časopis „Orlando Evening Star" (Florida USA) přinesl interview s prof. Vl. Kybalem, býv. Benešovým vyslancem. ❖ Vedení Sokola v Bruselu: K. Káně, J. Hibač, J. Böhm, Dr. J. Klášterský, V. Srajlová, Dr. Q. Müller, F. Mařík, F. Šimandl, J. Zadina, Ing. F. Zimmer, Ing. A. Štěpán. ❖ Prof. Dr. Macek, jenž působí na universitě v Pittsburghu, vydal další knihu „Následky marxismu". ❖ Viktor Vráz, vnuk cestovatele Vráze, má velké úspěchy v USA jako virtuos hry na flétnu. ❖ „Der Sudetendeutsche" přinesl 16. 6. t. r. zprávu, že z ČSR do Rakouska je již možno zasílat peněžní podpory, jedná-li se v Rakousku o člověka nemajetného nebo práce neschopného; je uvedeno, že v jednom případě bylo v Praze podáno Kčs 82.— a ve Vídni za to vyplaceno 252,32 šilingů. ❖ Dr. Boh. Bunža přijel z USA na návštěvu do Evropy, aby upevnil svou chatrnou posici mezi lidovci; Ferd. Peroutka totiž potřebuje „spojence", aby podepřel své vlastní rozviklané křeslo. ❖ B. Martinů nastoupí v říjnu t. r. místo profesora římské konservatoře. ❖ Amer. biskup L. Kučera, jenž je českého původu, těžce onemocněl. ❖ Eva Liková, sopranistka městské opery v N. Yorku, dociluje po úspěších ve Španělsku stále větší úspěchy nyní i v USA; tak na př. při vystoupení v New Orleans měla takový úspěch, že byla jmenována čestnou občankou města, což starosta N. Orleansu symbolisoval odevzdáním zlatého klíče ❖ V Melbourne se konal 13. 5. t. r. první kongres migrantů ve Victorii za účasti asi jednoho sta migrantů, representujících 25. nár. skupin; zúčastnil se rovněž i ministr pro emigraci Harold Holt, který varoval migranty před návratem zpět za „železnou oponu". ❖ V Chicagu zemřel houslista Fr. Polesný. ❖ Spolky Čsl. zahran. ústav v exilu, Čs. ženská nár. rada v USA, Sdružení „Věrni zůstaneme", Beseda J. V. Frič a Klub Ing. Rost. Sochorce v Chicagu vydaly společné prohlášení, aby Ferd. Peroutka byl pro své divné jednání se sudet. Němci veřejně vyloučen z Rady svob. čsl. ❖ V Melbournském předměstí Ringwoodě začíná vyrůstati česká kolonie; již 14 českých exilních rodin má tam své vlastní domky. ❖ Rafael Kubelík se již uzdravil ze zranění, jež utrpěl na Velký pátek při autonehodě ve Vídni. ❖ Bavorský poslanec Gaksch (CSU) měl 25. 4. t. r. před parlamentem projev, v němž věnoval velkou pozornost i problému české emigrace a ostře kritisoval pochybnou činnost RFE. ❖ Otakar Šroubek byl přijat do chicagské filharmonie jako první houslista. ❖ Houslový virtuos Evžen Prokop odejel ze Sydney do Vídně. ❖ Miloš Štika, který

(pokračování na str. 6.)

Zrcadlo domova

Studentské demonstrace proti vládě

Po spisovatelích se ozvali v ČSR studenti. Pro diskusi o XX. sjezdu KSSS nesvolali sice kongres, a to z té příčiny, poněvadž v dnešní ČSR neexistuje ani svaz vysokoškolského studentstva ani nějaký studentský časopis. A tak, když povolila vláda znovupořádání majáles, využili studenti dne 20. 5. t. r. této příležitosti k demonstraci svých požadavků, názorů a ke kritice a satirisování dnešních poměrů. Alegorické vozy a skupiny vyjadřovaly mnohé bolesti studentů, které jsou v mnohém směru drastičtější než kdekoliv jinde, i přes to, že komunisté příliš často vyzdvihují „péči strany a vlády" o výchovu a podporu inteligence. Při tom samozřejmě neexistuje u komunistů pojem akademické svobody, volný výběr přednášek, samostatné rozhodování o využití semestrálních prázdnin, i když je zapotřebí se třeba připravit na zkoušky, a dokonce i od r. 1953 se zabraňuje používati akademických titulů.

Svůj poměr k celkové situaci vyjádřili nejlépe bratislavští vysokoškoláci, kteří nesli v průvodě černou rakev s nápisem „Demokratické svobody" a v Praze plakátem „Vyměním akademickou svobodu za jakékoliv zaměstnání". Kritické a ironické projevy studentů, které svým způsobem předčily i napjatou atmosféru sjezdu čsl. spisovatelů, staly se předmětem psaní komunistického tisku, předmětem jednání zasedání vlády, jakož i celostátního zasedání KSČ, hlavně když diskuse o těžích nového kursu končily na universitách resolucemi, naplněnými těžkými kritikami nejen studentského života, nýbrž i vlády a KSČ a které mnohdy vyzněly jasně proti dnešnímu komunistickému režimu.

Není proto divu, když V. Široký musel na tiskové konferenci dne 24. 5. t. r. vyvraceti pověsti o zatýkání studentů a chlácholil přítomné západní i domácí žurnalisty, že studenti mají právo vysloviti svůj názor, tak jako vláda může projeviti, zda s tím souhlasí či ne. Komunisté, kteří se však nechtějí v rámci nového kursu dostati do dalších rozporů se studenty nebo spisovateli, hledají vždy obětní beránky, „provokatéry nebo demagogy", kteří vlastně v tomto případě neměli se studenty nic společného. Byli zatčeni Jaroslav Hájíček, býv. plk. gen. št., z Prahy XIV, ul. M. Cibulkové 28, Božena Plchová, Praha-Strašnice, Na Výsluní 10 a Václav Slavíček, maj. krejčovského závodu v Praze I., Rybná ul. č. 2. Všichni se prý přiznali, že falšovali studentské resoluce, rozmnožovali a rozšiřovali je a dokonce je zasílali i do zahraničí. Aby však byla zachována mírnost nového kursu byl Slavíček po přiznání propuštěn opět na svobodu.

Bylo by však chybou domnívati se, že studenti zaujali svůj postoj jen z oposičních důvodů vůči režimu. Václav Kopecký odmítl na sjezdu KSČ studentské požadavky včetně zkrácení nuceného studia marxismu leninismu na vysokých školách a zrušení reformy školství z r. 1953. Při tom však připojil, že mnohá kritika je oprávněná a že je nutno, aby došlo ke zlepšení. A že těchto bolestí je dost, ukazuje nám úvodník „Mladé fronty" z 27. 5. t. r., který líčí **„neudržitelný stav v ubytování studentů ... v kolonce na Letné, jež dávno již měla být zbourána, ve Vokovických barácích, kde se v zimě dělá v pokojích na zdech jinovatka ..."** Koleje jsou přeplněny, studenti spí v postelích nad sebou, v přeplněných ubikacích nemají klid ke studiu, atd. Jinde zas čteme, že studenti nemají učebnic ani scripta, že jsou vlastně posluchači a písaři a to s pracovní dobou od 7 — 20 hod. Nemají k disposici zahraniční vědecké literatury, ani literatury, vydávané u nás v r. 1918—38, nemohou jezdit studijně do ciziny atd. A stipendia? To nejlépe charakterisují „Literární noviny" z 2. 6. t. r. větou: „Stipendium samo, při příjmu rodičů Kčs 1.100.— a při výborném prospěchu studenta činí Kčs 140.— měsíčně. . ." Důvodů tedy ke kritice dost a studenti dobře vědí, v čem je hlavní příčina dnešních nedostatků a chyb a že je dnes doba, kdy je možno mnohého dosáhnouti.

Boj však, i při zachovávání komunistického rámce, není snadný. To nejlépe dokazují spisovatelé, kteří jsou za své odvážné řeči káráni (jako na př. J. Seifert, Fr. Hlubín a pod.) a musí používati ostrých slov proti těm, kteří nápravu nechtějí připustiti: **„Na adresu takových, pokud ještě jsou, je třeba říci, že nezaslaví obrodnou sílu myšlení a odvahy, která je jedním z největších výdobytků XX. sjezdu."** Petr Karvaš to odůvodňuje v „Literárních novinách" 9. 6. t. r.: „V poslední době však cítíme, že se kritice odtrubuje". Je totiž skutečností, že komunisté v ČSR po rozvinutí kritiky tuto v poslední době potlačují s odůvodněním, že ji zneužívá reakce. A protože, podle V. Nezvala, „každý člověk má tolik svobody, kolik síly má dobýt si jí" (L. N. z 2. 6. t. r.), budou snahy o rozšíření svobod v komunistické ČSR pokračovat. Komunisté, kterým dnes záleží hlavně na technickém rozvoji a v rámci „nového kursu" na udržení posic, přinesou spisovatelům, studentům a pracujícím mnohé ústupky. Spisovatelé již dostali tři nové kulturní časopisy: „Světová literatura" (obsahuje výňatky i ze západních spisovatelů, jako Hemingway, Graham Greene a pod.), „Nové proudy" a kulturně politický časopis „Červený květ". Do časopisu a denního tisku proniká neustále více volnosti a glajchšaltování pomalu ustupuje. Chce-li totiž komunistická vláda dosáhnouti nových úspěchů v rámci soutěže se Západem, potřebuje k tomu nadané studenty, vyspělou inteligenci k výchově potřebných techniků, vědce, dobré spisovatele a umělce k podpoře propagandy a vůbec lidi mystící. Komunisté dobře vědí, že doba, kdy oslovení „ty inteligente" bylo nadávkou, je neodvratně pryč, neboť v jiném případě by to znamenalo konec komunismu. **MTP.**

Změny v pražské vládě

Sjezd KSČ připravil změny v obsazení ministerstev, aby tím byla znovu demonstrována silná posice a stále platná rovnice KSČ rovná se vládě.

Po odstranění Čepičky odcházejí 16. června t. r. z vlády ministr Dr. J. Bartuška, Vrat. Krutina, Al. Máček, J. Maurer, M. Šmída a stalinista Lad. Štoll. Ján Bartuška nahrazuje dosavadního gen. prokurátora V. Aleše, ostatní odstavení ministři jsou degradováni na podřadnější místa.

Dr. Václav Škoda přestává býti náměstkem předsedy vlády a stává se ministrem spravedlnosti. Michal Bakula je zproštěn řízení min. státní kontroly a přebírá min. zemědělství a lesního hospodářství. Jeho místo přebral min. Josef Krosnář. Ministr Jindřich Úher převzal min. potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků. Dr. Fr. Kahuba min. školství a kultury, min. Dr. Ing. E. Šlechta zřízení státního výboru pro výstavbu a Oldřich Beran nastoupil na Šlechtovo místo jako min. stavebnictví, Božena Macháčková-Dostálová převzala min. spotřebního průmyslu.

Současně uveřejnily komunistické noviny směrnice ÚVKSČ pro sestavení plánu 1956-60, na základě kterého se vedla v komunistických a jiných organisacích diskuse, které se prý mohl zúčastniti každý občan ČSR. Jakou cenu tato diskuse měla, prohlásil náměstek ministra-předseda Státního úřadu plánovacího Stanislav Vlna v „Lidové Demokracii" ze dne 27. 5. t. r.: „S úpravou plánu na rok 1956 na základě výsledku diskuse se neuvažuje."

DALŠÍ ZOUFALCI

V posledních měsících se vrátili na Zápotockého amnestii ze svobodného světa do nesvobodné vlasti následující zoufalci:

Z Německa Marie Havelková, Jos. Královec (z vězení), Jan Špaček, Jos. Sedláček, Květa Erbenová-Čepová, C. Richter a M. Richterová, P. Duda, Oldřich Bukač, J. Macháček, V. Takač, Al. Holý, K. Vlk, J. Budina, K. Vávra, Jos. Pelikán, Helena Pelikánová, J. Dokšanský, A. Bernhardt, Leo Habich, Jos. Hrdlík, Ján Slovenčík, Jos. Macoun, J. Luňáček a M. Holzknecht; z Australie Andrej Homola a Ct. Kryznar; z Rakouska F. Čechtický s rodinou a bratří A. a Fr. Uhlerovi; ze Švédska Al. Jůdl a Jos. Staníček; z Francie L. Levák, a J. Ulrych a Rud. Svoboda z cizin. legie; z Norska Bož. Svobodová (dříve v Murnau), a z Anglie Ed. F. Goudek.

Z DOMOVA VE ZKRATCE

V Praze byla zahájena stavba nového mostu, který bude spojovat Veslařský ostrov s podolským nábřežím. ❖ Prahu navštívil vicepresident Indické republiky Dr. S. Radhakrišnan, aby projednal obch. dohody. Byl mu rovněž udělen čestný doktorát Karlovy university. ❖ Státní ceny Kl. Gottwalda byly letos uděleny J. Otčenaškovi za knihu „Občan Brych" a V. Závadovi za knihu „Polní kvítí". ❖ V novém čsl. filmu „Dědeček automobil" bude hrát i francouzský herec Marcel Bussiere. ❖ „Svob. slovo" poukázalo na skutečnost, že od r. 1959 bude ve světě dáno do provozu prvních 100 tryskových dopravních letadel, jež však nebudou moci přistávat na ruzyňském letišti, neboť tryskové letadlo potřebuje start. plochu 3800 m dlouhou, zatím co ruzyňské letiště má plochu jen 2300 m a z toho jen 400 m, jež by se svou nosností hodila pro trysková letadla, ač ruzyňské letiště má takovou polohu, že je možno start. plochu rozšířit až na 7 km; odborníci tvrdí, že k projektování a stavbě potřebných nových ploch v Ruzyni ja zapotřebí nejméně 5 let. ❖ V Praze je připravován IV. mezinár. kongres studentstva, jenž se má konat koncem srpna t. r. a mají se jej zúčastnit i někteří levicoví studenti ze Západu. ❖ Dne 30. 5. t. r. byl v Praze koncert Symf. orchestru pražského rozhlasu, jehož dirigentem byl Jar. Krombholz a sólistou Váša Příhoda. ❖ ČSR dodá pro železárnu v Egyptě kotelnu, jež sestává ze dvou kotlů, 5 tun páry za hodinu, o tlaku 10 atm. a vodního a mazutového zařízení. ❖ Mezi Prahou a Varšavou bylo zavedeno automatické telefonní spojení. ❖ V Praze zpíval v polovině června 1. r. amer. černošský zpěvák H. Dilworth. ❖ V pražských školách se velmi rozšířila infekční žloutenka. „Večerní Praha" k tomu 6. 6. t. r. na titulní straně napsala, že není divu, když na př. v Břevnově na 8. střední škole u Markety není čisté vody, takže „v jediném umyvadle se v troše vody myje 30, někdy i 40 dětí". Vskutku příkladná „péče" o mládež a o školství. ❖ Elektro-Praga Hlinsko začala vyrábět elektr. holicí strojky, jež se v ČSR dosud nevyráběly. ❖ „Večerní Praha" otiskla 2. 6. t. r. reportáž Fr. Kauckého „Jménem zákona", v níž je líčeno, jak byli policií dopadeni „západní špioni" Alex. Lehocký a Lad. Klivohlavý. ❖ Čs. dopravní kanc. „Čedok" rozeslala 30.000 krajanům na Západě verbířské prospekty o možnosti návštěvy ČSR. ❖ Prvními Evropany, kteří se dostali do dalajlámova sídla Pótala gun v „zakázaném městě" Lhase, jsou čsl. režisér Vl. Sis a kameraman Jos. Vaniš, kteří tam z pověření rudé Číny natáčeli čínský armádní film. ❖ V ČSR byl vydán nový německo-český slovník o 1400 stranách. Slovník je nespornou raritou, neboť je k němu připojeno 14 stran se 319 opravami, o nichž redakce slovníku říká, že vznikly „v tiskárně z technických důvodů". ❖ Podle komunistického tisku nabízejí zájemci ze Západu, hlavně Američané, za povolení odstřelu zvěře v ČSR vysoké částky. Na př. za odstřel jelena 1.200 dolarů, za medvěda 1.500 dol., za daňka 100 a za srnu 30 dol. Při odstřelu černé zvěře nabízejí uhradit všechny výlohy a za půjčení zbraně 25 dol. Za ubytování a stravu nabízejí denně 15 dol. ❖ V ČSR jsou opět vystavovány obrazy Jana Zrzavého ❖ Na Slovensku byly konány oslavy 37. výročí vyhlášení Slovenské sovětské republiky (vyhlášena 16. 6. 1919 v Prešově a zlikvidována za 15 dnů). ❖ Z Prahy odcestovala do Vídně 100členná výprava Sokola, vedená Dr. Mir. Klingerem, kde se účastní oslav komunistické části vídeňského Sokola. ❖ Dne 30. 6. t. r. byl uspořádán sjezd abiturientů býv. R. G. v Poličce roč. 1927-31. ❖ V Praze na Dvořákově nábřeží se má stavět nový přepychový cizinecký hotel. ❖ Indonéský president Dr. A. Sukarna navštíví Prahu. Koncem května t. r. navštívil Prahu předs. indonéského parlamentu Dr. R. M. Sartono. ❖ Nový biskup čs. církve Dr. F. M. Hnik z Olomouce a pravosl. biskup Dorotheí z Prešova složili slib věrnosti ČSR. ❖ V Brně je připravována 2. výstava čsl. strojírenství. ❖ Čsl. tisk uveřejnil zprávu, že od 1. 7. t. r. platí nové předpisy o dovozu balíků a list. zásilek do ČSR: 1 osoba smí v kalendářním roce dovézti za sníženou sazbu a bez dovozního povolení nejvýše 6 zásilek, nepřesahuje-li cena zásilky 2.000 — Kčs. Toto uvolnění se však nevztahuje na kávu, cigarety, čaj, čokoládu, textil a některé jiné zboží. Stejně tak je zakázán dovoz zboží v konservách. ❖ Od 1. 1. do 31. 12. 1955 konalo se v Praze 51 polit. procesů s 297 obžalovanými. Celkem bylo vyneseno 1876 let těžkého žaláře. ❖ Slovenská bohoslovecká fakulta udělila čestný doktorát M. Niemollerovi, presidentu něm. evang. církve v Hessensku. ❖ Podle komunistického plánu má čsl. obuvnický průmysl v r. 1960 vyrobit 75 párů obuvi. ❖ Náčelník železniční správy v Košicích, Janík, byl při návratu ze služby přepaden a těžce zraněn. Podle obecného názoru se jedná o odvetnou akci železničářů, neboť Janík je znám jako denunciant. ❖ Čsl. komunisté organisují prázdinový pobyt dětí krajanů z ciziny. Děti však nesmějí navštívit příbuzné v ČSR, nýbrž musí být celou dobu jen ve středisku. Tím chtějí získat sympatie u starousedlíků ve Francii, Rakousku atd. ❖ V Praze na Petříně i ve Stromovce byly nataženy ostnaté dráty, nad čímž se Pražané baví — jak dokazují noticky v komunistickém tisku —, neboť přichází často k poranění. ❖ Nakladatelství čs. výtvarných umělců vydalo první svazek „Nových pramenů" (individ. monografie). ❖ „Sympatie a láska Moskvy zahrnuje jugoslávskou delegaci na každém kroku", telefonoval z Moskvy Přemysl Prokop čsl. komun. tisku o Titově návštěvě v Moskvě. ❖ Jen v Pražském kraji je přes 3000 rodin, jež svítí dosud petrolejem, poněvadž již roky marně čekají, že jim bude zavedena přípojka elektr. proudu. ❖ V býv. pražské kavárně Luxor na Václavském nám. je budována prvá restaurace, kde budou podávány jen nealkoholické nápoje. ❖ Ant. Raška uveřejnil v „Rudém právu" 6. 6. t. r. článek „Jak shánějí špiony z řad uprchlíků", v němž nabubřele líčí, jak se ho prý snažili amer. verbíři v táboře Valka donutit, aby se stal špionem proti ČSR, což on prý samozřejmě odmítl. ❖ Dne 9. 6. t. r. byla dána do provozu desátá, (poslední) brudkovací pec Ejpovických hrudkoven. ❖ V Praze na Václavském nám. se staví Dům potravin, jenž bude největším obchodem v ČSR. ❖ Podle komunist. tisku uvolnilo čsl. min. vnitra za poslední 2 roky v Praze 22 budov a objektů, mezi nimi je i kavárna Vltava v Praze I a dům býv. Jednoty výtv. umělců v Praze 2, Voršilská ul. ❖ Dne 11. 6. t. r. byla v Praze zahájena celostátní konference KSČ. Celná stěna sálu byla potažena rudým plátnem, na němž byla nahoře uprostřed upevněna velká sovětská hvězda a pod ní obrazy Marxe, Gottwalda a Lenina. ❖ Maturanti kolínského gymnásia z r. 1906 sešli se po 50 letech v restauraci „Na příkopě". Schůzku zorganisoval V. Peer, mag. řed v. v. ❖ V ČSR začali s výrobou sítového magnetofonu, který je prodáván za 5.300.— Kčs, zatím co v Záp. Německu stojí dokonale vybavený 600.— DM. ❖ Počínaje školním rokem 1956/57 bude v Brně nově zřízena energetická fakulta pro elektrotechnické inženýry v oborech elektroenergetiky a strojní inženýry v oborech strojírenské technologie. ❖ V Praze byla otevřena výstava „Česká hudba před Mozartem". ❖ Závod J. Dimitrova (ČKD) v Blansku dostal zakázku na strojní zařízení pro islandské hydrocentrály Grimsa, Mjolka a Fossa. ❖ V Praze vystupuje Berlínská komická opera. ❖ V Radiopaláci v Praze byla otevřena výstava spojové techniky a zlepšovacích návrhů z poštovního provozu, telekomunikací, radiokomunikací a televise. ❖ „Práce" kritisuje 22. 5. t. r. skutečnost, že **„V. Nechvátala zdobí už přes rok Řád práce, ale jeho vynález — thermická pojistka — za nějž řád dostal, není dosud ani pořádně vyzkoušen. Zato je již patentován v sedmi vysoce průmyslových zemích".**

Některá úmrtí

V Praze zemřeli: Vl. Peroutka, řed. Melantrichu; K. Hraba, vrchní řed. celního úř. v. v.; Anna Slaviková, roz. Stibitzová; Rud. Berger, býv. kavárník a obchodník v Kolcích; Fr. Spirit, dentista z Modřan; Ing. Pavel Beneš, průkopník čsl. letectví a spisovatel; Jar. Nachtigal, prokurista záložny v. v.; Alžběta Sidcová (83); Pavel Sajal; Fr. Bažantova z Nusli, Jaromírova ul.; Ot. Cihař, býv. řed. advokátní kanc.; akad. malíř Jar. Hněvkovský (72); kožišník Jos. Klepáč; Fr. Vainer z Prahy 12; Karel Hromádka, řed. šk. v. v.; hudební sklad. Boh. Leopold; Fr. Šetina, býv. vrch. úč. řed. min. pošt; Ant. Mařáček, podúř. Dopr. podn. m. Prahy; Marie Choděrová; Arnošt Tachovský, vrch. pokl. pojišť; JUDr. Jan Petrof; Lad. Mejsnar, vrch. pokl. smích. pivovaru; MUDr. Ct. Bezděk; B. Štěpánek, bank. řed. v. v.; Jos. Rašek, řed. šk. v. v.; Emil Schön, z Prahy 1, Josefská 7; Ing. Vl. Singer (58); Bož. Vizková; Filipina Vavrová; učitelka Marie Nováčková; Jar. Vohanka (35), komunistický spisovatel Václav Řezáč.

V Bílině zemřel V. Lehman, komisař Čs. poj. v. v.; v Brně kanovník Jos. Kristek; v Liberci spisovatel Frabša (69); v Radošovicích u Prahy Karel Škába; v Ml. Boleslavi JUDr. Jos. Smelhaus; v Dobřichovicích Lud. Šmok (70), úč. ČSD; v Roudnici n. L. Ant. Děd, mistr kovářský; v Brně řed. a spis. Al. Kučík; v Prostějově hud. sklad. Vl. Ambroš; v Řevnicích M. Horová; v Oskořínku Karel Lejhanec, řed. šk. v. v.; v Lokti u D. Kralovic Bož. Poláková; v Plzni Jos. Ráček, řed. šk. v. v.; v železniční stanici Červenka, okr. Litovel, byla nedbalostí železničářů usmrcena při posunování Alžběta Žlábková z Olomouce; u Poděbrad utonul v Labi student J. Klimoš.

Čemu věřit?

Forma komunistické taktiky v propagandě a v rozšiřování informací o činnosti centrálních komunistických institucí, včetně čsl. vlády, se v poslední době značně změnila, stala se otevřenější, volnější a zdánlivě respektuje zájmy člověka. Je to změna, která překvapuje pozorovatele zpravodajství dnešního Československa a svádí jej k nekritickému přehodnocování liberalisačního procesu nového kursu. Při tom, na základě sterility a isolace komunistického režimu v minulých letech mnohý západní „znalec" obdivuje volnost některých projevů a kritiky v komunistických zemích nebo i náznaky klidnějšího života určitých vrstev obyvatelstva a zapomíná na to, že všechny dnešní „vymoženosti" východního bloku jsou na Západě již po desítky let věcí naprosto samozřejmou. Kritika, sebekritika a dokonce diskuse se dostávají do popředí veřejného života v ČSR, ale jsou však k veřejnému používání jen pro komunisty a nebo ty, kteří se smířili s komunistickou ideologií jako formou vládní. Zápravodajství se však zlepšuje. Není již vše obestřeno rouškou tajemství, vláda začíná vydávat podrobné zprávy o svých zasedáních, stejně tak nár. výbory, a min. předseda V. Široký dokonce uspořádal dne 25. 5. t. r. tiskovou konferenci, na které zodpověděl všechny otázky, které mu byly kladeny i západními žurnalisty. Vyjma obvinění z titoismu, potvrdil „spravedlivé odsouzení" Slánského a sdělil, že naproti tomu se přezkušuje vina mnohých uvězněných politických případů. Potvrdil internaci pražského arcibiskupa Berana, dodávky zbraní do Syrie, odsoudil norimberský sjezd sudetských Němců atd. Současně ohlásil bombastický hospodářský program ČSR, který v poměru obyvatelstva má předčíti hospodářskou kapacitu USA.

Dne 12. — 15. 6. t. r. se konal v Praze celostátní sjezd KSČ, která má něco přes 1,400.000 členů a kandidátů, t. j. o jeden milion méně než v r. 1948 (1950 cca. 1,680.000). Hlavní výsledky sjezdu KSČ jsou: decentralisace hospodářsko-politická a tím větší pravomoc nár. výborů a jednotlivých závodů, lépe řečeno jejich ředitelů, restrikce administrativy, boj proti byrokratismu, formalismu a dogmatismu, upevňování socialistické zákonnosti, větší pravomoc Slovákům atd. Personální změny po odsouzení stalinismu, obdobné jako na př. v Polsku, a tím pokračování liberalisačního procesu, byly schválením „linie, vytčené X. sjezdem" v r. 1954, až na malé výjimky odmítnuty. Kl. Gottwald zůstává i nadále symbolem KSČ, Slánský zrádcem a vedoucí šichta komunistů. Novotný, Zápotocký, Bacílek, Široký, Dolanský atd., sedí stále pevně v sedle. Dokonce i Čepička, přes své odstranění z vlády a z ÚVKSČ, vystoupil na sjezdu jako vzorný případ sebekritiky, ovšem jen jako pouhý člen KSČ.

Tím je ukončeno horečné mezidobí po XX. sjezdu KSSS a vše půjde předepsanou linií, která v budoucnosti již nepřinese zvláštních *sensačních překvapení. Nová též, že třídní boj* je na ústupu, má v důsledku, jako všude jinde, tak i v ČSR, určitá uvolnění i když pojem špion, kulak, reakcionář a diversant bude i nadále hráti nezměněnou úlohu protivníka, který je odsouzen k likvidaci.

Sjezd KSČ přinesl několik velmi zajímavých čísel. Od června 1955 bylo založeno nových 1.320 JZD, od amnestie z r. 1953 bylo propuštěno 25.989 osob z vězení. Investiční výstavba druhé pětiletky je podpořena 152 miliardami 600 mil. Kčs, což je výrazem snahy o modernisaci čsl. průmyslu. Pracovní doba bude od 1. X. t. r. snížena na 46 hodin a starobní renta se zvyšuje na Kčs 350.— měsíčně, t. j. asi o 100.— Kčs více. Podle kvality práce a zpevněných norem se provede úprava platů, dále novelisace trestního zákona a znovuzavedení vyšetřujících soudců. Zvláštní pozornost chce KSČ věnovat výchově inteligence a to hlavně v technických oborech, kde podle statistiky dnes jen 2% technologů jsou inženýři a přes 30% není vůbec vyučeno. Dokonce i činnost parlamentu má býti intensivnější a to interpelacemi poslanců, jejichž kritika však musí býti omezována jen na neveřejné parlamentární výbory. Při tom má býti autorita poslanců vybavena většími pravomocemi vůči úřadům a nár. výborům.

Očekával-li někdo, že zasedání KSČ bude bouřlivým řešením budoucí linie strany, byl zklamán tak, jako každý, kdo si představoval, že je komunismus v ČSR po odsouzení Stalina v mocenském úpadku a že chtě nechtě se musí dělit o vedení ve státě i se směry nekomunistickými. KSČ jde však o získání důvěry obyvatelstva v ČSR včetně komunistů, neboť po odsouzení Stalina se i tito obracejí na KSČ s otázkou: „Čemu věřit?" **vp.**

Jednou větou . . .

(pokračování se str. 4.)

působil v Novém divadle v Sydney, v jehož souboru jsou V. Čiplová, R. Levinský, M. Bělík, J. Vrbová, J. Doležal, E. Rotek, J. Pelíma, V. Jahoda, M. Souček, L. Kantůrek, I. Sofilek a j., odjel do USA. ❖ Na olympijské hry do Melbourne přijede 26.000 námořníků; vedoucí melbournského přístavu prohlásil, že to bude největší námořní invase válečných lodí v historii melbournského přístavu; jen z USA je hlášeno 6.000 námořníků na jedenácti válečných lodích. ❖ Na hudebním festivalu v San Antonio USA vystoupí i Jarmila Novotná. ❖ Jar. Holešovský, který sedí v hamburské trestnici pro vraždu, zažádal o repatriaci do ČSR. ❖ V Gourdonu/Francie byl před očima zděšených diváků při představení v cirkuse napaden jedním ze svých lvů 50 letý český krotitel Velček, sražen k zemi a roztrhán, takže byl na místě mrtev. ❖ Kongresu NEI (křesť. demokracie) v Lucembursku se z Čechů zúčastnili Dr. Ed. Řehák, Dr. B. Bunža, Dr. J. Pecháček, J. Vrzaňa a Dr. Kašpárek. ❖ Ve státních volbách v Queeslandu Australie kandidoval za liberální stranu naturalisovaný emigrant K. Karlík; soustředil na sebe 1 % všech hlasů. ❖ Nové vedení Čsl. klubu v Queeslandu St. Pokorný (předs.), výbor Marek, Rejfek, Muček, Veselý, Novák, Pospíšil, Čech, Waldmann, Vávra, Gonda; vyloučen byl Jan Tučka. ❖ Vlasta Fialová z Kanady navštíví Švédsko, kde chce studovat archivní písemnosti, ukořistěné švédskými vojsky v Čechách. ❖ Mezinár. „Svaz svobodného tisku", jehož členem je i „Bohemia", uspořádal 14. 6. t. r. v Mnichově tisk. konferenci na téma „Repatriační propaganda komunistických států"; referát přednesl K. Greiner a diskusi vedl Dr. Victor von Stankovich. ❖ Vl. Pekelský byl presidiem „Svazu svob. tisku" pověřen jako zástupce u bonnských úřadů. ❖ Anglický list „Yorkshire Post" uveřejnil interview se západoněm. ministrem zahraničí Dr. von Brentano, v němž se Dr. von Brentano m. j. vyjádřil, že bonnská vláda uznává čsl. hranice z r. 1937 a v otázce sudetskoněm. zastupuje pouze právo sudet. Němců na návrat do původní vlasti, že však otázku spolužití sudet. Němců s Čechy si musí tito vyřešit sami mezi sebou; k tomuto prohlášení zaslalo presidium SCDF ministru Dr. v. Brentanovi memorandum, v němž vyjadřuje svůj dík za ono stanovisko; kancelář Dr. von Brentana přijem memoranda s díky potvrdila. ❖ Sudetskoněm. „Landsmannschaft" vydal u příležitosti „Sudetskoněm. dne" letáky, na nichž je zakreslena mapka Čech a Moravy s ohraničením sudetských území, na níž je český prostor oproti skutečnosti značně zmenšen. ❖ Do Bavorska uprchl O. Donoval s rodinou, jenž pracoval ve vodárně v Aši. ❖ Český dominikán prof. Dr. M. Videmann, O. P. (usazený v Římě), navštívil Hamburk, kde o svatodušních svátcích sloužil pro českou kolonii slavnou mši sv. s českým kázáním. ❖ V dubnu t. r. přišlo do Záp. Německa 6 nových uprchlíků z ČSR, z toho 2 ženy; mezi nimi je rovněž uprchlík, který se před časem vrátil na amnestii do ČSR a odtud znovu uprchl na Západ; v březnu t. r. přišli 4 noví uprchlíci, mezi nimi 1 na normální čsl. pas — přijel na návštěvu za snoubenkou a již se nevrátil do ČSR. ❖ Prof. Ferd. Divišek dirigoval v Malé operni společnosti v San Franciscu „Prodanou nevěstu". ❖ V Melbourne/Australie je několik českých přistěhovalců, kteří si dopisují s Fr. Čáslavským, jenž v Australii verbuval uprchlíky k návratu do ČSR a nyní je usazen v Anglii; tak si s ním dopisuje na př. i kuchař z večerního podniku „Moulin Rouge" ze St. Kildy. ❖ V exilu kolují zprávy, že Ad. Klimek a Boh. Smutník ještě po 25. únoru 1948 nabízeli své věrné služby min. Al. Petrovi, který je však odmítl; nesporně prospěje vzájemné důvěře v exilu, když oba tito lidovečtí exponenti se jasně vyjádří, zda jsou ony zprávy pravdivé či smyšlené. ❖ V Kanadě byl založen „Národní svaz českých katolíků" se sídlem v Chicagu. ❖ Rud. Kreimpl byl jmenován tajemníkem radovského „Sdružení" v táboře Valka. ❖ Mezi representanty USA na olympijských hrách v Melbourne bude i Blanka Stříbrná z clevelandského Sokola. ❖ Krasobruslařka Jana Pachlová (mistryně Kanady) si pádem na ledě zranila páteř. ❖ Melbournská policie je na stopě řetězu komunistických agentů, kteří agitují mezi českými a slov. emigranty pro návrat do „rudého ráje", používajíce při verbování i pobůžek; melbournská policie žádá, aby každý případ byl ihned hlášen šéfovi spec. oddělí, seržt. J. Rosengrenovi na hl. polic. stanici v Russel Str. ❖ Dne 10. a 12. 5. t. r. byla ve Washingtonu po prvé uvedena „Prodaná nevěsta". ❖ Ukrajinský exil uspořádal 3. 6. t. r. v Mnichově pietní slavnost u příležitosti 30. výročí smrti stát. presidenta Symona Pethlurase. ❖ „Svaz maďarských front. bojovníků" uspořádal 27. 5. t. r. v Mnichově vzpomínkovou oslavu svých padlých kamarádů. ❖ Australské občanství přijal Alfred Chlapik s paní, jenž působí jako zdravotní inspektor ve Foster; z ČSR uprchl r. 1945 a v Australii žije od r. 1950 i s pěti dcerami; jeho paní je býv. operní zpěvačka z Bratislavy. „The Herald" přinesl o MUDr. Chlapikovi obsáhlou reportáž. ❖ Odbočka Čsl. nár. sdružení v Kanadě odsoudila ve svém oběžníku všechny obchodníky s rudou ČSR jako osoby, jež do exilu nepatří. ❖ Mnichovský list „Soldatenzeitung" odmítl smír se žalobci Mil. Vonkem a K. Belákem z RFE, takže přijde k dalšímu soud. přelíčení. ❖ České ochotnické divadlo v Melbourne sehrálo „Pány" od A. H. Horákové. ❖ Soc. dem. časopis „Bulletin" (duben 1956 — skupina Fr. Němce, podporovaná Ferd. Peroutkou) napsal v článku „Co je a co chce soc. demokracie?", že již Svatomarkétský program z r. 1878 mluví o československé (a tedy nikoli české) soc. dem. straně v Rakousku. ❖ Čs. rada amer. uspořádá 29. 7. t. r. v Chicagu oslavy K. Havlíčka Borovského. ❖ Amer. parlamentní výbor pro vyšetřování protiamer. činnosti vydal obsíhné prohlášení, v němž dokazuje, že dnešní tažení moskevských vládců proti Stalinovi je velkou přetvářkou a komedií. ❖ Gustav Machatý natočil v Německu film „Hledané dítě 312". ❖ V. Jirák z Melbourne se snaží o zavedení české půlhodinky v místním rozhlase (hlavně budby z českých gramofon. desek), jež by byla financována reklamními vložkami českých podniků v Melbourne. ❖ Komunistická Albanie se Titovým smíření s Moskvou dostala do choulostivé situace, neboť je nyní osamocena v nepřátelském postoji k Jugoslávii, s níž má mnoho sporných problémů. ❖ Jako zlatý hřeb státních egyptských oslav byla na Náměstí republiky v Kairo uspořádána přehlídka nových zbraní, jež Egyptu dodala ČSR. ❖ Redakci mnichovského „Hlasu exilu" převezme J. Strnad. ❖ Jos. Janečka z N. Yorku vytvořil přípravný výbor Čs. jednoty spolku stavitelů v exilu. ❖ V USA zemřel exulant M. Schubert, který se zúčastnil bojů na Kореji; byl synovcem doc. Dr. Jos. Matouška, propraveného za nacistické okupace. ❖ Předsednictvo Masarykova domu v Torontě: G. Přístupa, J. Ondrejka, A. Schmockerová-Pávlíková, O. Heller, J. Hnbený, Ant. Daičar, K. Stark, Zd. Hradský a L. Myslivec. ❖ Dr. Fr. Schwarzenberg odjel z Chicaga na přechodnou dobu do Evropy. ❖ Rakouský posl. E. Machunze vznesl žádost, aby poradnímu sboru pro uprchlické otázky byl min. vnitra jednou měsíčně předáván seznam nových uprchlíků (s udáním přesné adresy) ze zemí za „železnou oponou", aby se tak zamezilo tomu, že by byla poskytnuta ochrana a pomoc i lidem, kteří se při odsunu Němců hrubě provinili proti přirozeným právům člověka. ❖ V Kanadě zemřel ve věku 38 let slovenský krajanský pracovník Rev. Fr. Maynard. ❖ V Argentině podnikli peronisté důstojnicí pokus o státní převrat, jenž byl krvavě zlikvidován; 18 vysokých důstojníků-vzbouřenců bylo popraveno. ❖ Kardinál F. Spellman z N. Yorku zaslal Dr. R. Lodgmanovi u příležitosti „Sudetskoněm. dne" přípis, v němž se vyslovuje pro návrat sudet. Němců do staré vlasti. ❖ Australský „Hlas domova" otiskl 11. 6. t. r. v článku „V otázce sudet. Němců jsme zajedno" dopis Ferd. Peroutky, v němž Peroutka prohlašuje, že red. Gartner jeho výroky v interviewu (jenž přinesly sudetskoněm. časopisy) neuvedl přesně. ❖ Časopis „Ozvěna" (Sao Paulo) vydal vkusný leták, znázorňující Brazílii ohroženou spáry bolševického dravce. ❖ Jožka Sládek hodlá v Mnichově vydávat časopis „Vítr". ❖ Býv. polit. vězni z trestnice Mírov po r. 1945, uspořádají v září t. r. v Göppingen sjezd. ❖ Št. Šabík i se svou nelegální společnicí se navrátil z Austrálie do ČSR. ❖ „Rudé právo" otisklo 7. 6. t. r. útok proti Dr. J. A. Baťovi, v němž se rozčiluje, že holandská inserční kancelář Bolijn objednala přes Gottwaldov-Zlín u „Rudého práva" otištění inseráto „Akc. spol. Baťa ve Zlíně", kterým Dr. J. A. Baťa jako majitel více než 10% umístěného kapitálu svolává mimořádné shromáždění akcionářů a to do Amsterodamu, vzhledem k všeobecné známosti, že bez nebezpečí pro život akcionářů se nemohou zúčastnit shromáždění na území ČSR. ❖ Světový tisk přinesl zprávu, že radioteleskop university v Ohiu USA zachytil několik silných radiových signálů z planety Venuše. ❖ „Nedělní Svornost" (Chicago) otiskla 3. 6. t. r. na titulní straně článek „Diplomatické omyly John Foster Dullese", který je dosud neslýchaným útokem proti J. F. Dullesovi. ❖ W. Jaksch napsal v „Der Sudetendeutsche" 26. 5. t. r., že Dr. Jaro Stránský a Dr. H. Rioka jsou mnohem více vinni než komunisté, poněvadž zločiny proti lidskosti připravovali a páchali pod pokryteckou maskou demokratického humanismu a to zločiny, jež snesou každé přirovnání s činy Himmlera a Kaltenbrunnera. ❖ Mezi listem Dr. R. Lodgmana „Sudetendeutsche Zeitung" a bavorským posl. Dr. W. Becherem přišlo k ostré polemice pro výroky na zasedání Sudetskoněm. rady, kde byli přítomni i K. Lisický z Ústavu Dr. E. Beneše v Londýně a Ernst Langendorf, tisk. šéf RFE v Mnichově. ❖ V květnu t. r. uprchli z ČSR do Záp. Německa 4 osoby. ❖ Dne 17. 6. t. r. zemřel v Paříži gen. Sergej Inqr. ❖ Dne 20. 6. t. r. otiskl v „US Congressional Record" kongresník H. Bosch třístránkový článek od Jiřího Brady o RFE a o amer. psychologické válce; v článku je jmenovitě uveden i personál RFE s prokomunistickou minulostí.

Zrcadlo exilního tisku

„NEW YORKSKÝ DENNÍK" (nár. soc. — N. York) 2. 5. 1956 v článku „Návrat sudet. Němců do ČSR": „Peroutka není mluvčím ani exilu ani krajanů, ale ani porobeného domova. Peroutka celým svým živlem a vším tím, co doposud napsal, dokázal sám nejlépe, že s čsl. národem, s jeho duchovními a kulturními tradicemi neměl nikdy nic společného. Neměl nikdy přesvědčení, neměl víry, neměl politického názoru, neměl smyslu pro morálku osobní ani veřejnou. Byl výborným stylistou, ale při tom až žalostně duchovně prázdným člověkem. Materialismus, egoismus a chorobná touha po moci byly vždy podstatnými charakteristikami tohoto ztroskotance. Peroutkův případ může sloužit jako velmi charakteristický znak ve studené válce. V tom smyslu, že se na Západě proti zlu, proti nemravnosti komunistické dostávají do čelných a vážných posic ti nejhorší i nejméně vážní lidé. Přirozeně, že se v takové studené válce nemohlo a nemůže nic vyhrát, neboť vítězství nad komunismem musí znamenat nový a lepší život a ten nemohou nikdy tvořit ti, kteří tomu novému světu nemají co dát už i proto, že sami nic nemají."

„ČECHOSLOVÁK" (nár. soc. — Londýn) 1. 6. 1956 v dopise M. Zachara z Australie, nadepsaném „Peroutka a sudet. Němci": „Pokládám za směšné, vyjednává-li dnes někdo, co by snad jednou mělo nebo nemělo být s vystěhovanými Němci. Mimo to právě pan Peroutka nikdy neměl ani žádnou politickou funkci z rozhodnutí voličů. Může proto vyjednávat leda za sebe."

„NAŠE HLASY" (Toronto/Ont.) 21. 4. 1956 v článku „Chicago" od L. Průdka: „Chicago můžeme nazvat městem kontrastů. Jedete nedaleko od středu města a procházíte čtvrtěmi, plnými špíny a smradu, polozbořených domů, vykřičených ulic a otrhaných lidí, propadlých alkoholu. To je chicagský Haarlem-Bronzeville, čtvrť černochů, sousedící s universitní čtvrtí."

„HLAS DOMOVA" (socialistický — Melbourne) 28. 5. 1956 v článku „Evropa po letech": „Bývalé obyvatele IRO campu v Bagnoli bude asi zajímat, že je to stále tábor a že před branou stále ještě stojí carabinieři, ale vypadá trochu jinak. Je to luxusní středisko se spoustou květin, bez jediného pohozeného papírku, všechny budovy krásně natřené, a žijí tam hlavně američtí vojáci na dovolené. Z bývalé kantiny udělali úhledný palác, kde pracuje několik set italských i jiných naparáděných děvčat."

„NOVÝ ŽIVOT" (revue CML — Řím) červen 1956 v článku „Naše řeč": „Pod tímto nadpisem si vzal jeden exilový časopis na mušku čtyři slova jakožto prý nesprávná, jenomže při třech z nich trefil vedle. V té poznámce se doporučuje vyhýbat slovu ‚zejména' (dávat místo toho ‚zvlášť'), neříkat ‚vyřaděn' (nýbrž jen ‚vyřazen') a konečně se varovat úsloví ‚to vypadá špatně' (správně prý ‚to vyhlíží špatně'). Když nahlédneme do Pravidel českého pravopisu a do našich dvou hlavních slovníků (PS a Trávníčkova), shledáme, že je dovoleno užít slova ‚zejména' stejně tak jako ‚zvláště', ‚vyjaděn' že je právě tak spisovné jako „vyřazen' a že rčení ‚to vypadá špatně' se připouští zrovna tak jako ‚to vyhlíží špatně'. Když někdo chce druhé v jazyku mistrovat, měl by znát Pravidla platná už 15 let!"

„JEDNOTA" (slovenský katol. týdeník — Middletown/USA) 6. 6. 1956 v rubrice „Jadierka": „Titova návštěva možná otevře mnohým lidem v Americe oči. Tito se opět sbratřil se Sověty a vyhlásil jednotu „socialistického tábora' za nerozlučnou. První komentáře amer. novin hovoří o tom, že vlastně Tito bral od Ameriky peníze a v každé věci napomáhal Sovětům, i když vypadl z Kominformy. Tito není dobrý. Ba je komunistický zloduch. Proto Amerika by se s ním neměla bratříčkovat a sypat mu peníze."

Vydavatelstvím „Bohemie" byl vydán
1. svazek politické revue
SBORNÍK BOHEMIA
Ve Sborníku je zastoupeno 10 známých exilních autorů vynikajícími články. Mimo články původní jsou ve Sborníku otištěny i 4 nejzajímavější úvahy, jež byly uveřejněny v „Bohemii" v r. 1955. Mezi původními články je i článek „Přehled našeho exilu", v němž jsou uvedeny všechny exilní organisace a vymenování vedoucí funkcionáři, vydávané časopisy a politické zaměření každé z organisací. Cena DM 4.— (1.— US dolar). Objednávejte v redakci „Bohemie".

Dva bratři

Kritika k nové publikaci V. L. Borina

Jeden z nich ze jmenuje básník Jariš, jenž je dnes národním umělcem a po gen. tajemníku KSČ Novotném — nejvlivnějším chruščevovcem v Praze. Básník Jariš po XX. sjezdu UV kom. strany SSSR pranýřoval české komunistické spisovatele tímto paradoxem: **„To hezké napiš v reportáži, v povídce, v knížce, a to špatné hlas nahoře".** Básník Jariš chce totiž jen vytahovati rozinky z leninsko-marxistického těsta. To zahořklé, zažluklé policajtské těsto s bacily, požírajícími svobodu myšlení a svobodu člověka, to pak zabal do papíru po olomouckých syrečcích a pošli vedení strany. Jaký to šalomounský recept!

Právě v době, kdy básník Jariš rekonstruoval novou techniku udavačsko-spisovatelského poslání — desel tisíc mil od vlasti, v exilu, jeho vlastní bratr V. L. Borin psal brožuru „How to Betray Your Country", kterou právě vydala „The Victorian League of Rights". V této populární publikaci dočtete se o všech intrikách, jak přivésti vlastní národ do komunistické zahuby. V. L. Borin bystrým zrakem a pohotovým perem ukázal se výborným specialistou pro churavějící hrdou zemi pod Jižním Křížem. Určil přesně její diagnosu. Je nyní jen na australských politicích a národohospodářích, aby se dle onoho receptu řídili, jak odstraniti komunisticko-destrukční nákazu své země.

T. G. Masaryk si vyvolil otce těchto dvou bratrů, aby se stal vydavatelem jeho prvého časopisu ve Val. Meziříčí. Kdyby dnes TGM žil, věřím, že by si přál, aby Jarišův návod českým spisovatelům byl na věky zatracen a do všech čítanek středních škol byla zařazena — jako výstraha — Borinova publikace „Jak zraditi svou vlasť". Škoda, že nebyla napsána v Československu před deseti léty. Česko-slovenská svoboda by možná nebyla tak surově ukřižována.

Benedikt.

* *

ZAJÍMAVÉ ZJIŠTĚNÍ

„New York Times" napsal 20. 5. t. r., že podvýbor pro vnitřní bezpečnost amerického senátu zjistil dne 18. 5. 1956, že nynější vysoký komisař pro uprchlíky, pan G. J. van Goedhart, původem Holanďan, napsal v r. 1946 úvod k prokomunistické knize. Tato kniha byla napřed uveřejněna v USA, pak přeložena do holandštiny. Autory jsou Michael Sayers a Albert E. Kahn. Kniha se jmenuje „The Great Conspiracy Against Russia". Pan Goedhart napsal v předmluvě m. j., že kniha má být čtena co nejširším kruhem lidí. Předseda podvýboru pro vnitřní bezpečnost, demokratický senátor James O. Eastland, obrátil se 19. 5. 1956 na amerického zástupce u UNO s dotazem, jak se mohlo stát, že Goedhart se stal vysokým komisařem pro uprchlíky.

Co říkali včera?

„Nesmíme zapomenout, jakými prostředky trestali Němci, nesmíme zapomenout na Lidice a Ležáky, když budeme posuzovat, kdo z Němců je spolehlivý a kdo spolehlivý není a jakým trestem kdo z nich má být trestán. S Němci je třeba mluvit řečí, kterou oni rozumějí a zacházet s nimi prostředky, jež jsou vrozené jejich povaze. Národu, u něhož se stala lacka pouhým konversačním prostředkem a u něhož jsou zuby, vyražené pěstí, jenom výrazem zdůrazněného záporu, nelze vykládat ani o spravedlnosti ani o humanitě. S takovým národem je třeba mluvit jenom řečí Himmlerovou. Neboť Němci nikdy nebyli a nejsou Herrenvolk. Chtěli jím jen být. V podstatě jsou to jen bestiálně krutí zbabělci." — (Ivan Herben v brožuře „My a Němci" v článku „Ďábel mluví německy", Praha 1945. Ivan Herben je dnes vedoucím redaktorem RFE v New Yorku a úzkým spolupracovníkem Ferd. Peroutky.)

„Alexander Heidler píše o tom, zda vycházet ze systému či z životní reality v časopise pro homiletiku a katechetiku LOGOS." („Lidová demokracie" 17. března 1948.)

„Podél cesty, již prošla ruská revoluce, tli nesplněná proroctví jejích nepřátel. Ona je jedním z dějinných impulsů, tak velkým jako reformace a francouzská revoluce, snad tak velkým jako křesťanství!" — (Ferd. Peroutka v knize „Tak nebo tak" na str. 33., vydané u Borového v Praze r. 1947.)

VÁCLAV ŠOUREK:

JÍZDENKA NA SIBIŘ

„Davaj!" — jejich taktika je,
jich — souběžců kompartaje.

Osmero let Strýc Sam dává,
na legendy jejich sází,
osmero let miliony,
jak do jícnu sopky hází,
osmero let čeká, kdy zřít
investice plody počne . . .
Dřív porostou, Strýče milý,
banány na jižní točně!

Hříšné je, kdo s miliony
lehkověrně takto hýří.
Či chceš se, Strýče, jednou setkat
s námi v dolech na Sibiři . . .?

JUBILEJNÍ KNIHA O HAVLÍČKOVI

Adolf Mokrý vydal ve Sklizni svob. tvorby knížku „Karel Havlíček Borovský po sto letech". Jedná se o hodnotnou práci, která má tím větší význam, že je vydána v exilu a právě dnes, kdy vzpomínáme 100. výročí smrti tohoto velkého syna národa. (Havlíček nar. 31. 10. 1821 v Borové a zemřel 29. 7. 1856 v Praze.) Knížka Ad. Mokrého, mající 150 stran, je i graficky velmi vkusně upravena a tištěna na dobrém papíře. Pro zajímavost přinášíme z Mokrého knížky alespoň jeden citát (str. 102): **„Věru, nebylo to lehké být Palackým nebo Havlíčkem a vymlouvat radikálům jejich nápady, které nemůže charakterisovat nic lépe než skutečnost, že po nezdařeném povstání uvažovali o národní sbírce na kanon. Bakunin, který s nimi v r. 1849 přijel smlouvat nové povstání, ve své, Zpovědi' napsal, že konferoval s Arnoldem a Sabinou a lituval, že ‚pro jejich vzájemnou žárlivost' nemohl s nimi (Arnoldem) mluvit o samotě. Přítomni byli i Vilém Gauč, Vincenc Vávra, Jan Knedlhans-Liblinský. Bakunin o nich uvedl, ‚že pražští demokraté jsou velci flachalové, jsou spíše nakloněni lehkému a ctižádostivému řečnění než nebezpečným podnikům'. — Ó, vy revoluce, kouzla zbavené . . . Ó, vy české legendy, ó, legendo mnichovská, odbojová, partyzánská, květnová i únorová, jak jste šedivé ve světle skutečnosti..."**

STAV UPRCHLÍKŮ V BAVORSKU

Poradní sbor cizinců bezdomovců (Auslanderbeirat) při bavorském ministerstvu práce a sociální péče zasedal dne 29. 5. t. r. Přitom bylo sděleno, že v táborech v Bavorsku se doposud nalézá 2410 cizinců bezdomovců; na tábor Fohrenwald připadá z toho 1200 lidí. Škola pro další odborné vzdělání cizinců bezdomovců v Ingolstadtě bude trvati do března 1957. Zástupce vysokého komisaře UNO pro jižní Německo, M. Raymond Téttlen, zavedl stálé měsíční poradní a informační schůzky se zástupci výboru AGAFIBu, Bavorského červeného kříže, Charity, NCWC a WCC (Světové rady — protestantských — církví).

Nepřehlédněte!

Předplatné „Bohemie", jakož i dary na tisk. fond zasílejte již jen na naše nové konto čís.: **152403, Postscheckamt Köln.** (Staré konto v Mnichově je rovněž ještě otevřeno.) Předplatné činí v Německu na 1 rok DM 6.84 včetně poštovného, mimo Německo DM 7.20, t. j. 2 dolary. Kdo má zájem o letecké zasílání, ať nám laskavě napíše, sdělíme mu výši leteckého příplatku, který na př. do USA a Kanady činí 2½ dolaru.

BOHEMIA, list Českých demokratických federalistů, vychází jednou měsíčně. Redakce: Köln-Ehrenfeld, Hansemannstr. 54-58, telefon 5 58 38. Návštěvní hodiny: pondělí — pátek od 14 do 15 hod. Vedoucí redaktor a odpovědný zástupce listu Fr. Janík-Horák. Majitel a vydavatel Vl. Pekelský. Příspěvky se nevracejí a nehonorují. — Toto číslo bylo vydáno 6. července 1956. Tiskem Buchdruckerei J. Deschler, München 5, Baaderstr. 56.